गौरी शंकर सेवा समिती व्दारा संचालित

विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर

झेप २०१९

विर जवान अमर रहे...
२०१८-२०१९

Soldier Year

दि. प्रेस रजिस्ट्रेशन ॲक्ट नियम ८ फॉर्म नं. ४ प्रमाणे आवश्यक माहिती

प्रकाशन स्थळ	:	विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर
प्रकाशन काल	:	वार्षिक
मुद्रकाचे नांव	:	योगेश्वर प्रिंटर्स, मलकापूर मो. ९८८१६२०३४८
राष्ट्रीयत्व	:	भारतीय
पत्ता	:	जनता कॉलेज समोर, मलकापूर, जि. बुलडाणा
प्रकाशकाचे नांव	:	डॉ. बी. बी. वानखडे (प्राचार्य)
राष्ट्रीयत्व	:	भारतीय
पत्ता	:	विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर, जि. बुलडाणा
संपादकाचे नांव	:	प्रा. डॉ. आर.टी. परिहार
राष्ट्रीयत्व	:	भारतीय
पत्ता	:	विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर, जि. बुलडाणा
मालकी	:	विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर, जि. बुलडाणा

मी डॉ. बी. बी. वानखडे (प्राचार्य, विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर जि. बुलडाणा) जाहीर करतो की, वर दिलेली माहिती माझ्या समजूतीप्रमाणे बरोबर आहे.

डॉ. बी. बी. वानखडे (प्राचार्य)

प्रकाशक

ह्या अंकातील मतांशी संपादक सहमत असतील असे नाही. तसेच वाङमयचौर्यास संपादक जबाबदार नाहीत.

झेप वार्षिकांक 2019

Plate 1

झेप वार्षिकांक 2019

गौरीशंकर सेवा समिती व्दारा संचालित

विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर

संपादक मंडळ

शिक्षक प्रतिनिधी - प्रा. डॉ. आर. टी. परिहार
प्रा. सौ. जे. एस. कुळकर्णी
प्रा. डॉ. जे. टी. इंगळे

विद्यार्थी प्रतिनिधी - **मराठी विभाग :**
१) चेतन रमेश बोरसे
२) कु. अंकिता सुरेश पाटील
३) कु. सायली जयंत तळोले
४) कु. क्षितीजा विजय सराफ

हिंदी विभाग :
१) कु. माधुरी उल्हास गाढे
२) कु. स्वाती प्रभाकर मापारी
३) कु. प्रिया नामदेव बाजारे

इंग्रजी विभाग :
१) कु. प्रज्ञा सहदेव अवसरमोल
२) गुलरुक मो. वसिम शेख
३) कु. अबोली वासुदेव तायडे

तासिका तत्वावरील प्राध्यापक

अ.क्र.	शिक्षकाचे नांव	विषय
१	कु. एच. सी. मालपाणी	प्राणीशास्त्र
२	कु. एस. जी. राणे	संगणकशास्त्र
३	कु. एस. डी. अरबट	वनस्पतीशास्त्र
४	श्री. व्हाय. एन. सरदार	इंग्रजी
५	श्री. एस. ई. वरखेडे	संगणकशास्त्र
६	कु. डी. एम. बोरसे	प्राणीशास्त्र
७	श्री. डि.ए. झोपे	भौतिकशास्त्र
८	कु. डी. आर. मापारी	भौतिकशास्त्र
९	कु. व्हा. डी. धुमाळे	भौतिकशास्त्र
१०	सौ. पी. एम. सावजी	मराठी
११	कु. जे. बी. जवादे	वनस्पतीशास्त्र
१२	कु. पी. बी. पाटील	संगणकशास्त्र
१३	कु. आर. जे. गांधी	रसायनशास्त्र
१४	कु. एन. एम. जटाळे	प्राणीशास्त्र
१५	कु. पी. ए. खर्चे	गणित
१६	कु. एम. ई. खर्चे	रसायनशास्त्र
१७	कु. शाहीजा अझुम	रसायनशास्त्र
१८	कु. पी. ई. झोपे	रसायनशास्त्र
१९	कु. ए. आर. डोसे	गणित
२०	श्री. व्ही. बी. सुरडकर	रसायनशास्त्र
२१	कु. एस. एच. पाटील	रसायनशास्त्र
२२	कु. जी. यु. करांडे	रसायनशास्त्र
२३	कु. एम.एस. तलरेजा	रसायनशास्त्र

Plate 2

महाविद्यालयीन प्राध्यापक वृंद

अ.क्र.	शिक्षकाचे नांव	विषय	पदनाम
१	डॉ. बी. बी. वानखडे	रसायनशास्त्र	प्राचार्य
२	श्री. एस. व्ही. बोरले	वनस्पतीशास्त्र	सहाय्यक प्राध्यापक
३	सौ. व्ही. एन. सावजी	रसायनशास्त्र	सहाय्यक प्राध्यापक
४	श्री. ए. जे. राठी	प्राणीशास्त्र	सहाय्यक प्राध्यापक
५	डॉ. सी. एम. भारंबे	प्राणीशास्त्र	सहाय्यक प्राध्यापक
६	श्री. वाय. डी. पाटील	गणित	सहाय्यक प्राध्यापक
७	डॉ. आर. टी. परिहार	रसायनशास्त्र	सहाय्यक प्राध्यापक
८	श्री. डि. वाय. ढाले	भौतिकशास्त्र	सहाय्यक प्राध्यापक
९	श्री. जी. एच. कुऱ्हाडे	रसायनशास्त्र	सहाय्यक प्राध्यापक
१०	डॉ. वाय. पी. पाटील	वनस्पतीशास्त्र	सहाय्यक प्राध्यापक
११	श्री. व्ही. एस. देवळे	शा. शिक्षण	शारिरीक शिक्षण
१२	कु. जे. एस. कुळकर्णी	ग्रंथालय	ग्रंथपाल
१३	प्रा. डॉ. जे. टी. इंगळे	भौतिकशास्त्र	सहाय्यक प्राध्यापक
१४	श्री. ए. एफ. गोतरकर	गणित	सहाय्यक प्राध्यापक

महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचारी

अ.क्र.	कर्मचाऱ्याचे नांव	पदनाम
१	श्री. एस.जी. नारखेडे	मुख्य लिपीक
२	श्री. एम. के. सदावर्ते	वरिष्ठ लिपीक
३	श्री. एम. डब्ल्यू. कोलते	कनिष्ठ लिपीक
४	श्री. जी. एम. चव्हाण	प्रयोगशाळा सहाय्यक
५	श्री. पी. जी. कोलते	प्रयोगशाळा परिचर
६	श्री. व्ही. व्ही. पाचपोर	शिपाई
७	श्री. आर. एम. दांडगे	शिपाई
८	श्री. ए. व्ही. पाटील	शिपाई
९	सौ. एस. व्ही. भारंबे	ग्रंथालय परिचर
१०	श्री. बी.ए. सावळे	प्रयोगशाळा परिचर
११	श्री. व्ही. एस. तायडे	प्रयोगशाळा परिचर
१२	श्री. यु. व्ही. शिंदे	प्रयोगशाळा परिचर
१३	श्री. आर. एस. डाबेराव	प्रयोगशाळा परिचर

Vision, Mission & Goals of College

Vision :

A scientific and educational community that is open and welcoming, creative and adaptive and renowned for excellence in knowledge and skills.

Mission Statement :

We are committed to quality education, empowering personalities and development of responsible members of the society.

Goals :

* To Impart quality based higher education in science for rural based society.
* To develop scientific approach, humanism, spirit of enquiry and reform in the youth of society.
* Utilization of acquired knowledge in problem solving of the society.
* Development of various basic skills among the students so as to become independent members of the society.
* To provide platform for the development of physical, mental and moral strength sport, exntension and co-curricular activities.
* To attain community and social development through the optimum use of infrastructure facilities of the institution.
* To streamline the exuberance of youth for the sake of nation building.

Plate 3

गौरीशंकर सेवा समिति, मलकापूर

✻ व्यवस्थापन समिति ✻
(Management Committee)

०१)	श्री. डी. जी. महाजन	–	अध्यक्ष
०२)	डॉ. अे. डब्ल्यु. कोलते	–	कार्यकारी अध्यक्ष
०३)	श्री. जी. जी. बाहेती	–	उपाध्यक्ष
०४)	श्री. आर. डब्ल्यु. उमाळकर	–	उपाध्यक्ष
०५)	डॉ. पी. जी. मोहता	–	सचिव
०६)	ॲड. जी. डब्ल्यु. सोमण	–	सहसचिव
०७)	श्री. डी. एन. पाटील	–	कोषाध्यक्ष
०८)	श्री. पी. एन. दंड	–	सदस्य
०९)	श्री. व्ही. आर. शिंदे	–	सदस्य
१०)	श्री. डी. टी. देशमुख	–	सदस्य
११)	श्री. अे. एन. सराफ	–	सदस्य
१२)	श्री. एम. जी. पाटील	–	सदस्य

महाविद्यालय विकास समिति
(College Development Committee)

०१)	श्री. डी. जी. महाजन	अध्यक्ष (अध्यक्ष, गौरीशंकर सेवा समिती)
०२)	डॉ. पी. जी. मोहता	सदस्य (सचिव, गौरीशंकर सेवा समिती)
०३)	श्री. जी. जी. बाहेती	सदस्य
०४)	श्री. आर. डब्ल्यु. उमाळकर	सदस्य
०५)	श्री. व्ही. आर. शिंदे	सदस्य
०६)	डॉ. बी. बी. वानखेडे	प्राचार्य (सदस्य सचिव)
०७)	डॉ. वाय. डी. पाटील	सदस्य (विभाग प्रमुख गणित)
०८)	डॉ. आर. टी. परिहार	सदस्य (शिक्षक प्रतिनिधी)
०९)	डॉ. वाय. पी. पाटील	सदस्य (शिक्षक प्रतिनिधी)
१०)	सौ. जे. एस. कुळकर्णी	सदस्य (शिक्षक प्रतिनिधी)
११)	डॉ. सी.एम. भारंबे	सदस्य (समन्वयक सदस्य IQAC)
१२)	श्री. बी. ए. सावळे	सदस्य (शिक्षकेतर कर्मचारी)
१३)	डॉ. विजय वाघ	सदस्य (माजी विद्यार्थी)

* Eat an apple a day, keep doctor away.
* To know how to grow old is the master work of wisdom. I wish I had known the above saying early in life.
* Knowledge is not wisdowm
* Laughter the best tonic.
* Fortune favours brave.
* Life is devin.
* A word to the wise is sufficient.
* To err is human to forgive Devine.
* It's folly to live in Rome and fight with the pope.
* As you saw, so shall you reap.
* Always avoid extremes.
* Birds of same feather flock together.
* Better late than never.
* Charity begins at home.
* There are so may Gods of gold in the temples. If you want to worship them, melt them out and utilise the money received by selling it in the services of shivering gods on the earth - T.L. Sandhu Waswani.
* God has given everything but not his address.

  The past is a history, the future is a mystery and the present is a gift of God.

****

Plate 4

Thoughts...

* Unchallengable universal truth - Sant Vani
* Reject not what life brings to you, seek not what it does not bring to you - Vimala Thakar, Mount Antu
* Honours and respect is to be commanded and not demanded.
* Knowledge is power - Swami Vivekanand
* Clear concious knows no fear - Swami Vivekanand
* Clear concious knows no fear - Swami Vivekanand
* Systematic knowledge of subject is science - Swami Vivekanand
* Beggers have no choice.
* Money lost - nothing lost, health lost - something lost, but character lost - everything lost.
* Actions speak louder than the words.
* Face is the index of mind.
* Time and Tide wait for none.
* Time is money.
* Money saved is many gained
* Friend in need is a friend indeed.
* Man is known by the company, he keeps as well as the books he read.
* Where there is a will, there's a way.
* failures are the pilors of success.
* Difficulties never come alone.
* Dependancy is a poor trade.
* Honesty is the best policy.
* Get easy, get busy.
* Few minutes of meditaton saves days of medication.

संपादकीय....

प्रिय विद्यार्थी,

सत्र २०१८-२०१९ चा झेप अंक प्रकाशित करत असतांना आम्हाला अत्यंत आनंद होत आहे.

महाविद्यालयीन कार्यकाल हा विद्यार्थी जिवनातील सुवर्णकाल आहे. अध्ययनाबरोबरच विद्यार्थ्यांच्या अंगी अनेक सुप्त गुण, विचार, आकलनशक्ती निर्माण व्हावी, त्यांच्या विचारांना वाट मिळावी करिता केलेला हा छोटासा प्रयत्न होय. विद्यार्थ्यांमध्ये अनेक कवी, साहित्यीक, विचारवंत उदयास येवु शकतात. करिता विविध क्षेत्रामध्ये विद्यार्थी पारंगत व्हावे. स्वत:विषयी त्यांच्यामध्ये आत्मविश्वास निर्माण व्हावा त्यांना विविध विषयावर लिखाण करण्याची संधी प्राप्त व्हावी करिता हा वार्षिकांक आम्ही प्रकाशित केला आहे.

या अंकात विद्यार्थ्यांनी विविध विषयावर प्रकाश झोत टाकून त्या अंतर्गत कविता, लेख या माध्यमातून त्यांनी आपल्या सुप्त गुणांना वाव दिला. मराठी, हिंदी, इंग्रजी या तिन्ही भाषांमधून विद्यार्थ्यांच्या अभिव्यक्ती साकार झाल्या. महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या मानसिकतेत विधायक बदल घडवून सामाजिक जाणिव निर्माण व्हावी त्यांच्या शैक्षणिक गुणवत्तेप्रमाणेच व्यक्तीमत्व विकास घडवून आणावा. पुलगामा येथील भ्याड हल्ल्यात शहीद झालेल्या संजयसिंह राजपूत यांच्या कुटूंबाला विद्यार्थ्यांनी जमा केलेल्या रकमेतून सहाय्य करणाऱ्या विद्यार्थीवर्गाला सलाम. विद्यार्थ्यांनी केलेला हा प्रयत्न सृजनशिलवाचकांना नक्कीच आवडेल याची मला खात्री आहे.

महाविद्यालयाचे सन्माननीय प्राचार्य बी.बी. वानखडे सर यांनी अंक तयार करण्यासाठी खूप मोलाचे मार्गदर्शन केले. संपादक मंडळाच्या वतीने आम्ही त्यांचे मनापासून आभार मानतो. सर्व प्राध्यापक मित्र आणि शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी सुध्दा मोलाचे सहकार्य केले. त्याबद्दल संपादक मंडळ त्यांचे आभारी आहे.

योगेश्वर प्रिंटर्स, मलकापूर यांनी मुद्रणाचे काम चांगल्याप्रकारे व वेळेत पूर्ण करुन दिले त्यांचेही मी ऋणी आहे.

संपादक,
प्रा. डॉ. रमेश तुकाराम परिहार

Plate 5

प्राचार्यांचे मनोगत

झेप

झेप वार्षिकांक प्रकाशित करण्यासाठी घेतलेल्या मेहनतीबद्दल मी सर्वप्रथम संपादक मंडळाचे अभिनंदन करतो. महाविद्यालयाचा वार्षिकांक म्हणजे त्या महाविद्यालयाच्या एकूण घडामोडींचा आरसाच म्हणावा लागेल. त्याचबराबेर विद्यार्थ्यांमध्ये रुजलेल्या विचारधारेला व त्यांना स्फुरलेल्या कल्पनांना वाट मोकळी करुन देणारा मंच म्हटले तरी वावगे ठरणार नाही प्रत्येक व्यक्तीला जीवनात व्यक्त व्हावेसे वाटते हे व्यक्त होणे व्यक्तीपरत्वे वेगवेगळे असू शकते. उदाहरणार्थ वेगळे दिसण्याचा प्रयत्न करणे, भाषण देणे, वेगळे कार्य करणे, मदत कार्य करणे, लेख लिहिणे इत्यादी ‘झेप’ च्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना व्यक्त होण्याची सुवर्णसंधी मिळते हे मात्र निश्चित.

मागील २५ वर्षाच्या काळात महाविद्यालयाने बरेच मैलाचे दगड पार केलेत. यामध्ये महाविद्यालयाला वेतन अनुदान मिळणे, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाचे कायम संलग्नीकरण, विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून २ फ व १२ ब च्या यादीत समावेश व महाविद्यालयाच्या विकासासाठी अनुदान मिळणे, नॅकचे दोनदा मानांकन, महाविद्यालयाची सुसज्ज इमारत, अभ्यासिकेसह सुसज्ज ग्रंथालय, रसायनशास्त्र विभागाच्या संशोधन केंद्राला विद्यापीठ मान्यता इत्यादी बाबींचा प्रामुख्याने समावेश होईल. महाविद्यालयाच्या व्यवस्थापनाने नेहमी विद्यार्थी हा केंद्रबिंदू मानुन सचोटी व शिस्त ह्या गोष्टींना अधिक महत्त्व देत महाविद्यालयाची शाश्वत प्रगती कशी होईल यावर सुरुवातीपासूनच अधिक भर दिलेला आहे आणि त्याचे फलित म्हणून हे महाविद्यालय ‘शिस्तप्रिय’ या गुणवैभवाने प्रसिध्द होत आहे. याचा या महाविद्यालयाचे प्राचार्य म्हणून मला आनंद होत आहे.

आज उच्च शिक्षणाची दशा आणि दिशा लपून राहीलेली नाही. बऱ्याच महाविद्यालयामध्ये प्रशस्त इमारती आहेत मात्र विद्यार्थी वर्गाला येत नाही. कुठे विद्यार्थी आहेत तर प्राध्यापक नाहीत असे दारुण चित्र आहे. विद्यार्थी वर्गात का बसत नाही यावर मोठ मोठ्या परिसंवादामध्ये चर्चा होत आहे. विज्ञान महाविद्यालयाला मात्र हा प्रश्न कधीच भेडसावला नाही. येथील विद्यार्थी नियमित वर्गाला उपस्थित राहतात व शिस्तीने वागतात. तसेच प्राध्यापक तळमळीने व ताकदीने शिकवितात असा शेरा तज्ञ देतात तेव्हा विद्यार्थी व शिक्षकांचे मनापासून अभिनंदन करावेसे वाटते.

२१ व्या शतकातील विद्यार्थ्यांसमोर प्रामुख्याने दोन आव्हाने उभी ठाकलेली आहेत. एक म्हणजे ज्ञान मिळविणे व त्या ज्ञानाचा उपयोग समाजासाठी व राष्ट्रहितासाठी करणे. दुसरा म्हणजे कौशल्य विकास करुन रोजगार व्यवसाय मिळविणे या व जिवनात येऊ घातलेल्या असंख्य आव्हांनाचा सामना योग्य रितीने करण्यासाठी विद्यार्थ्यांमध्ये मानसिक कणखरता रुजवणे अत्यंत जिकीरीचे झाले आहे. या महाविद्यालयाचे विद्यार्थी कठोर मेहनत घेऊन यशाची शिखरे पादाक्रांत करोत व त्यांच्या गगनचुंबी यशामुळे महाविद्यालयाच्या शिरपेचात आणखी मानाचे तुरे रोवले जावोत या सदिच्छा...

प्राचार्य डॉ. बी.बी. वानखडे
विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर

Last Day of College...

Ku. Shivani Tarkase
B.Sc. (CPS) (II)

Raah dekhi thi is din ki kabse
Aage ke sapne saja rakhe the
najane kabse...
V.M.V. se jane ko,
Zindagi ka agla ‘padav’ pane ko....
Par najane kyo....
Dil main aaj kuch aur ata hai...
Wakt ko rokne ka jee chahta hai...
Jin baton ko lekar rote the....
Aaj un par hasi aati hai...
Najane kyo aaj un palon ki
yad bahut aati hai...
Kaha karte the...
badi Mushkil se ye teen saal seh gayi.
Par aaj kyo laga hai ki
kuch peeche reh gaya....
Na bhulne wali kuch yadein reh gayi...
Yadein jo ab jeene ka Sahara ban gayi...
Meri tang ab kon kheecha karenga...
Mera sar khane kon
mera peecha karenga
Jahan 2000 Rs. ka hisab nahi,
Waha 2 Rs. ke liye kon ladega...
Kon sath mai baith kar padega...
Ab kon mere naye naam banyenga...
Kon fail hone par dilasa dilayenga
Kon galti se number aane par gaaliya sunayenga...
Aise galti se number aane par gaaliya sunayenga...
Aaise dost kaha milenge,
Jo Khai main dhokha dekar khud bachane ke liye kudenge...
Kon kahega tere antic gane se main pareshan ho gayi...
Kon kahega tere jokes par mujhe hasi nahi aayi...
Ab kon juje meri kabiliyat par bharosa dilayenga...
Lagta hai aaj ye V.M.V. Ka last day
mujhe bahot rulayega...

Plate 6

Three Things...

Ku. Sapana Vijay Therokar
B.Sc. (III) PCM

Three things in life that one gone,
never come back
Time, Words, Opportunity
Three things in life that one should always have
Hope, Peace, Honesty
Three things in life that are most valuable
Love, Friends, Self Confidence
Three things in life that are never certain
Success, Dreams, Fortune
Three things in life that are make good person
Sincerity, Hard work, Compassion
Three things in life that can destroy a person
Pride, Greed, Anger
Three Things in life that can save perosn.
God, Faith, Hope

Life...

Ku. Anjali Chopade
M.Sc. (I)

Life is a great mirror
If you face is happy
the mirror also shows you a happy face.
In this you if you approach to life
with full of happiness,
Your life will also show
you only happiness.

महाराष्ट्र शासन

सहसंचालक कार्यालय, उच्च शिक्षण, अमरावती विभाग, अमरावती
(शासकीय विदर्भ ज्ञान विज्ञान संस्था परिसर) अमरावती - ४४४ ६०४.

Web: www.jdheamravati.org.in Email-jdheamt@yahoo.com
क्रमांक -०७२१-२५३१२३५ फॅक्स क्र. ०७२१- २५३१४५७

जावक क्रमांक- ससं/उशि/पी.ए/२०१८-१९/ ~~2684~~ 2608 दिनांक - ८/०५ /२०१९

प्रति,
प्राचार्य,
विज्ञान महाविद्यालय,
मलकापूर, जि. बुलढाणा.

आपल्या महाविद्यालयाचा **"झेप"** हा वार्षिकांक प्रकाशीत करीत असल्याचे वाचून मनस्वी आनंद झाला. ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाची गंगा पोहचविण्याच्या उदात्त हेतुने स्थापन केलेल्या गौरीशंकर सेवा समिती द्वारा संचालित, विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर यांचे प्रथमत: अभिनंदन.

गुणवत्ता पुर्ण शिक्षणाची कास धरुन प्रगतीची नवनवीन शिखरे पादाक्रांत करतांना विद्यार्थ्यांमधीन क्षमता, सुप्तगुणांना, कौशल्यांना वाव मिळावा त्यांचा विकास व्हावा यासाठी आपल्या महाविद्यालयाची महत्वाची भूमिका आहे. महाविद्यालयाची उत्तरोत्तर प्रगती व्हावी यासाठी माझ्या मन:पूर्वक शुभेच्छा.

(डॉ. संजय जगताप)
सहसंचालक (उच्च शिक्षण)
अमरावती विभाग, अमरावती

Plate 7

अनुक्रमणिका

शिर्षक		पृष्ठ क्र.
१)	विद्यार्थ्यांच्या कुंचल्यातून साकारलेली कलाकृती	१ ते २
२)	मराठी विभाग	३ ते ४०
३)	हिंदी विभाग	४१ ते ४२
४)	इंग्रजी विभाग	४३ ते ५३
५)	महाविद्यालयीन शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी	५४ ते ५५

Wo Subh Ka Alarm...

Ku. Priyanka Bhiku Bhojane
B.Sc. (Comp.)

Wo Subh ka Alarm
Phir B ankh Khuly Late
...Wo Yaaro'n se Shugat
Attendence Bolna Late
Wo Free Period Ki Aas
Aur Choti Si Break
Wo Paper Ki Tension
Aur Karna Time Waste
Wo Tukkay Se Sahi
Jawab Dena
Aur Friends Se Kehna
"Jaani, I Know I'm Great"
Wo Padhe Bigar
Test Dena
Au Number Twenty
Me Se Eight
Wo Chutti K Waqt Masti
Aur Bag Ka Thora
Sa Weight
Isi Liye to Kehte Hai
College Life is Great...!!

I Can...

If you think you're beaten, you are....
If you think you dare not, you don't....
If you like to win... but you can't.....
It's almost a cinch you won't !!

If you think you'll lose, you're lost....
for out in the world you'll find....
Success begins with a fellow's will ....
It's all in a state of mind.

If you think you're out classed, you are...
You've got to think high to rise...
You've got be sure of yourself before....
You can ever win the prize....

Life's batteles don't always go....
To the stronger or faster man...
But sooner or later the one who win...
IS THE ONE WHO THINKS HE CAN !!!

Plate 8

Laugh & The World Laughs with You....

Ku. Anchal Rajput
B.Sc. I (Math)

A person with a sense of humour is always a welcome guest at any partly. “This wonderful sense called laughter is found only in man” says Fulton J. Sheen. It is natures gift to humanity. No other living being has the ability to laugh without humour life will be a dull affair.

“Humour” derived from the word HUMOR means liquid, fluid or moisture. The evolution to its present day meaning of comic or laughable has an interesting history. Ancient & medieval physiologists assessed the man’s temerament in accordence with the presence of four humors in proper proportion in a man’s body. The individual in whose body these fluids are found in disproportion are called “Humorist, signifying an individual who was amusing, it was later on reffrered to an individual well-versed in expression of joy whether it be literary or artistic. The former defination gradually disappeared during the last phase of the 18 century.

The ories of humour, laughter or the comic many. Blaise are many. Blaise pascal says, “Nothing makes people laugh so much as a surprising disparity between what they expect and what they see”.

Something happenning in the wrong place and at the wrong time is often funny.

- By V. K. Venugopal.

✻ विद्यार्थ्यांच्या कुंचल्यातून साकारलेली कलाकृती ✻

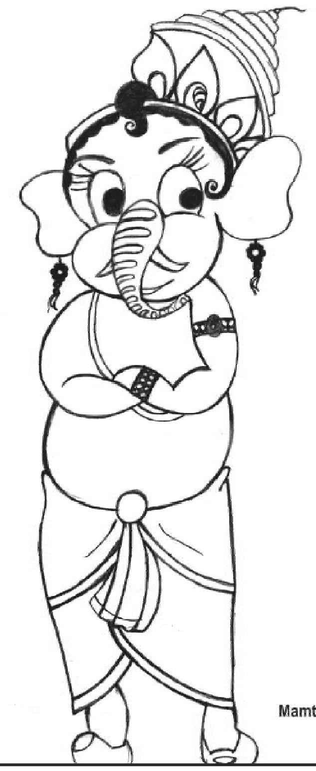

Mamta Sanjay Zambare
B.Sc. (II) CBZ

Shubham Manmode
B.Sc. (II) CBZ

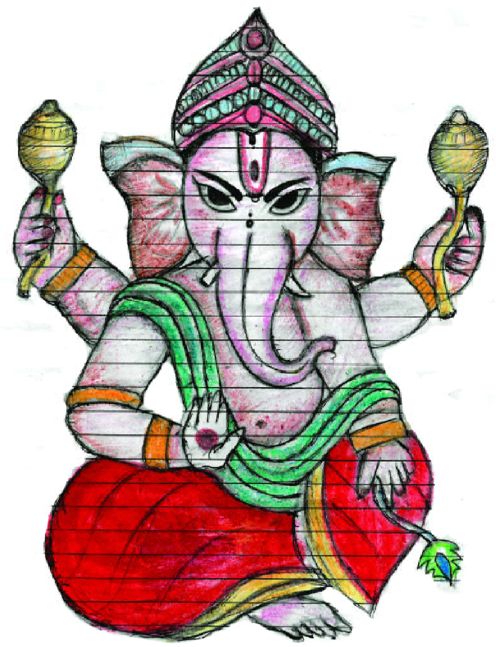

Ku. Dipali Ramesh Koli
B.Sc. II (CBZ)

Ku. Shraddha Kolte
B.Sc. (I) (CBZ)

Plate 9

✻ विद्यार्थ्यांच्या कुंचल्यातून साकारलेली कलाकृती ✻

Ku. Vishakha D. Patil
B.Sc. II (CBZ)

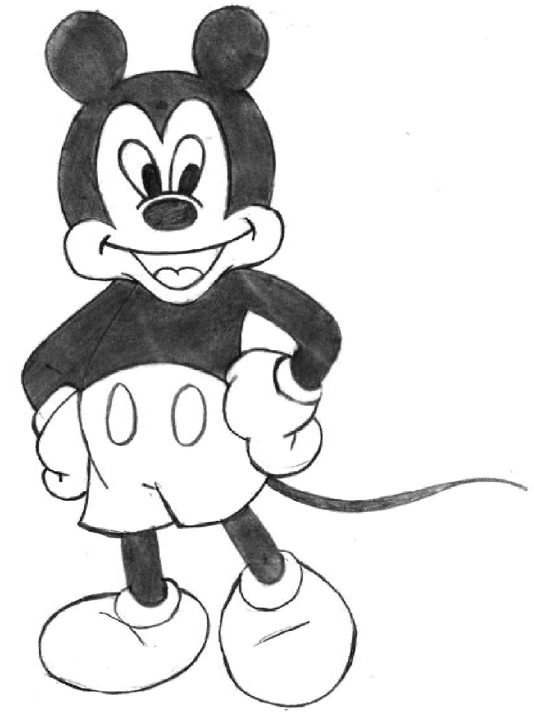

Ku. Mamta Sanjay Zambare
B.Sc. II (CBZ)

Ku. Shital Jaisingh Nikam
B.Sc. (I) CPS

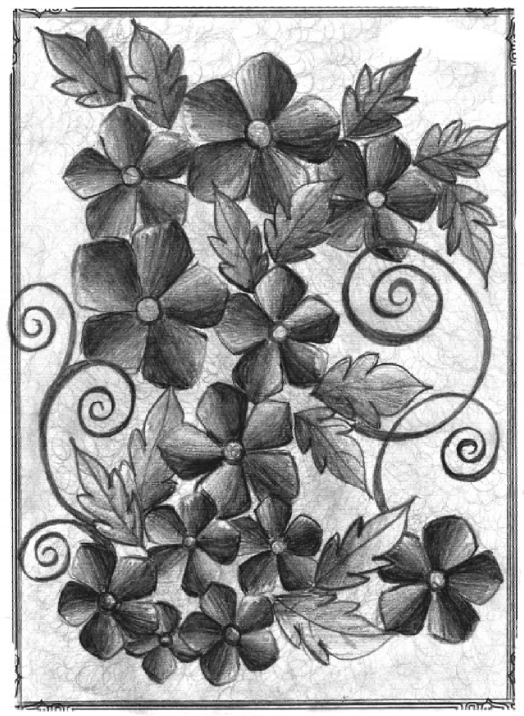

Ku. Shivani Shantilal Nawale
B.Sc. (II)

Green House Effect....

Dr. R. T. Parihar

The agricultural country like India has variety of problems in agriculture itself. Due to the environmental degradation, global warming, drastic changes in climate, desertification of soil, depletion of ground water, shortage of rain fall, Urbanisation, Pollution etc. have created have in India. To get rid from all such problems we have to exploit high-tech technology in agriculture by green house cultivation.

Green House technology had developed over last two centuries in same part of globe. The Romans were the first to grow the desert fruits under thin sheet of mica called, "mercury glass" (Lemon 1962). Heat was obtained from decomposing manure and hot air flues. Bois-de-puc in France is the first also have grown flowers in glass pavilions. A term green house was coined by John Evelyn in 1658. Now this concept is spread in all over countries.

Human beings are alive due to green house effect. This can be explained on the basis of chemistry.

Earth is heated by the sunlight and some of heat absorbed by the Earth is rediated back into space. However some of the gages in lower atomosphere like Co_2, $H_2$0 vapour, CH_4 & CFCs do not allow wreadiate this heat into space. They absorb some heat & spend back a part of it to the Earth again. Therefore th Earth surface gets heated & temp above 0^0c is maintained such a phenomenon is known as green house effect.

<u>Absorption and Emission :-</u>

The sunlight falling on Earth having range of 300nm to 2500nm i.e. near UV visible & near I.R. The gases present in lower atmosphere allow these radiation to fall on the Earth like glass in green house. The Earth emits the heat thus absorbed in the form of radiation in the range of 4000 to 16300nm i.e. IR raditions water vapour absorb the IR raditions in the range 4000 to 8000 nm & CO_2 absorb IR radiation in the range of 12000 nm to 16800nm escape unabsorbed. This is known as the region of "Atmospheric window"

<u>Role of Green House :-</u>

Green House gas likes Co_2 and water vapour are responsible to keeping pure planet warm. In the absence of green house gates Earths temp would have been at sub-Zero level and at high concentration of green house gases. The planet temp. would have been quit high. (veny temp 425^0c) concentration of CO_2 = 60,00 time more.

The gases like CO_2, H_2O vapours CH_4 & man made CFCs are responsible for green house effects. Hence they are called green house gases. Due to this gases green house effect is obtained. Hence we are alive.

Plate
10

Being the member for labour in the viceroy's council from 1942 to 1946. Dr. Ambedkar was instrumental in bringing about several labour reforms. He changed the working hours from 12 hours to 8 hours in the 7th session of Indian labour conference in New Delhi.

Ambedkar autobiography is used as a textbook int he Columbia University. A 20 page auto biographical story written by Ambedkar in 1935-36. (After his return from America and Europe) waiting for a visa is a book that draws from his experiences with untouchability, starting from his childhood. The book is used as a textbook in the columbia university.

Ambedkar fought for three years to get the comprensive Hindu code Bill passed which gave several important rights to women. Some of the key features of this bill were -

a] The code gave both men and women the right to divorse if the marriage was untenable.

b] Widows and divorces were given the right to remarry.

c] Polygamy was outlawed.

d] Intercaste marriage and adoption of children of any caste would be permitted.

"I measure the progress of community by the degree of progress of which women had achieved. Let every girl who marries stand by her husband, claim to her husband's friend and equal and refuse to be his slave. I am sure if you folow this advice you will bring honour and glory to yourselves" - Dr. B. R. Ambedkar

Thus Dr. B. R. Ambedkar fought throughout his life for justice and equality. On 14th October 1956 Ambedkar adopted Buddhism with lakhs of his supporters in simple ceremony at "Deekshabhoomi" Nagpur, few weeks before his death. His conversion gave a new lens to the Dalit suffering caste system in India.

As per Babasaheb, Budhism directed man to the inward potentiality within inherself and trained mind to act rightteously.

Thus, Dr. B. R. Ambedkar acted for the eradication of caste discrimination nd in-equality. He firmly believed that constitution makes "No" descrimination based on religion and caste, He ws the fore father of Republic India.

"Be educated, Be organised and Be Agitated - Dr. B. R. Ambedkar.

****

मराठी विभाग

Smartphone Addiction...

कु. भाग्यश्री उत्तम चोपडे
M.Sc. (I)

जेव्हा मोबाईलच्या स्वरुपात एक नविन तंत्रज्ञान म्हणून आपल्या हातात आले तेव्हा तो क्रांतीकारी शोध होता आणि आजही त्याचे उपयोग पाहता त्याचं महत्त्व नाकारता येत नाही. खिशात असलेला टि.व्ही., क्षणाक्षणाला मिळणारे बातम्यांचे अपडेटस्, खिशात असलेली जगभरातील पुस्तकांची लायब्ररी, व्हिडीओ कॉलींग, खिशात असलेली बँक आणि मनोरंजन हेच काही मोबाईलच्या एका टचवर उपलब्ध झाले आहे. म्हणून आपण स्मार्टफोन म्हणायला सुरुवात केली.

काही वर्षापूर्वी मोबाईल कॉल आणि मेसेज पुरता मर्यादित होता. तेवढ्यानेच संदेशवहनाला प्रचंड गती मिळाली आणि त्यामुळे पत्र, तार, सारखी योजना जी संदेशवहनासाठी काही दिवस घ्यायची ती अडगळीत पडली व कालबाहय झाली. लोकांना मोबाईलची उपयुक्तता जाणवली आणि मोबाईलच्या रुपाने जग लहान होऊन जवळ आलं. नंतर त्यामध्ये कॅमेरा, मेमरी कार्ड आले, गाणी ऐकायची सुविधा मिळाली.

जेव्हा इंटरनेट सुविधा मोबाईलशी जोडल्या गेली तेव्हा दुसरी क्रांती आली. शैक्षणिक क्षेत्रामध्ये किंवा तंत्र कौशल्याचा प्रसार करण्याकरीता इंटरनेट एक जादुची कांडी म्हणून स्विकारल्या गेलं.

एवढे सर्व उपयोग असूनही त्याचे दुष्परिणाम दिसू लागले आहेत. स्मार्टफोन ॲडीक्शन/ इंटरनेट ॲडीक्शन या मानसिक आजाराची मनोविकारामध्ये नोंद घेण्यात आली आहे व व्यसनाच्या यादीत त्याला स्थान मिळालं आहे.

दारु, तंबाखु, ड्रग्ज ह्या व्यसनाइतकेच घातक व्यसन स्मार्टफोनच्या रुपाने आपल्यापर्यंत पोहोचले आहे. उपयुक्त असलेलं तंत्रज्ञान डोकेदुखी कसं ठरलं ? हा तंत्राज्ञानाचा दोष नव्हे तर आपल्या विचारांमुळे व गैरवापरामुळे निर्माण झालेली परिस्थिती आहे. संशोधनानुसार इंटरनेचा वापर फार थोडे लोक पुस्तक वाचण्यासाठी किंवा शैक्षणिक साधन म्हणून करतात. इंटरनेचा वापर सर्वात जास्त फेसबुक व व्हॉटसअप ह्या सोशल मिडीयावर किंवा मनोरंजनावर होत आहे.

१) स्मार्टफोन आमच्या वैयक्तिक व सामाजिक जीवनात तसेच कार्यक्षेत्रात दखल देऊ लागला आहे. ह्यामुळे वैयक्तिक पातळीवरील प्रायव्हसी नष्ट होत आहे. तसेच कार्यक्षेत्रामध्ये कार्यक्षमता कमी होत आहे. इंटरनेट व्यसनग्रस्त व्यक्ती दिवसातून १०० पेक्षा जास्त वेळा मोबाईलवरील सोशल मिडीया हाताळत असते, ११ वर्षापर्यंत वय असणारे २२% कुमारवयीन मुले आज रोजी मोबाईल ॲडीक्शन चे बळी पडत आहेत.

२) फेसबुक वर खुप साऱ्या पोस्ट येतात ह्या सर्व पोस्ट पॉझीटिव्ह असतात, काहीतरी चांगले दाखविण्याचा हेतू त्यामध्ये दिसून येतो. ह्याचे दुष्परिणाम दोन ठिकाणी दिसतात.

अ) ज्या व्यक्तीने पोस्ट टाकली, आपल्याला किती लाईक मिळतात याची वाट पाहते. जास्त लाईक

Plate 11

मिळाल्यास आनंदी, न मिळाल्यास दु:खी होतो. आणि अपेक्षित लाईक न मिळाल्यास रागावतो सुध्दा. म्हणजे ती व्यक्ती दुसऱ्याच्या मतावर आपली प्रतिमा बनविते. (Dependent on other for self image)

ब) दुसऱ्या टोकावर जो ह्या पोस्ट वाचतो तो निराश होऊन माझ्या आयुष्यात ह्या चांगल्या गोष्टी का घडत नाही असा प्रश्न स्वत:ला विचारतो व नकळत नैराश्याकडे ढकलला जातो.

३) No Mobile Phobia हा नविन मानसिक आजार आला आहे. म्हणजे मोबाईल नसला तर अस्वस्थ होण्यापासून मोबाईलशिवाय जगणे शक्य नाही ह्या स्थितीपर्यंत ही समस्या आढळते.

मोबाईल घरी विसले तर अस्वस्थ, बॅलन्स संपला तर अस्वस्थ, डिसचार्ज झाला तर अस्वस्थ आणि नेटवर्क गेले तर चिडचिड हे आजाराचे लक्षण नव्हे तर काय ?

४) मोबाईलमुळे आमची आयुष्यातील अनिश्चिततेला तोंड देण्याची क्षमता कमी झाली आहे. त्यामुळे समस्या निराकरण पध्दती (Problem Solving Technique) आमच्यापासून दूर जात आहे. इंटरनेटवर सर्व गणिताची सुत्रे उपलब्ध आहेत. डिक्शनरी उपलब्ध आहे मग गणिताची साधे सूत्रे आठवत नाहीत. शब्दाचे अर्थ माहीत नाहीत.

५) मोबाईलमुळे आपण आभासी (Virtual) जगामध्ये जगायला सुरुवात केली आहे. वास्तव नातेसंबंध खरोखर जगायचे व अनुभवावयाचे असतात ते केवळ Happy Birthday, Congrats लिहून कसं अनुभवणार? आणि नाही लिहिले तर राग लोभ सुध्दा निर्माण होतात.

६) निद्रानाश (Insomnia) तरुण वयातील निद्रानाश ही मोबाईल इंटरनेटची देण आहे. रात्री उशरापर्यंत मोबाईलशी खेळणे हे व्यसन आहे.

उपाय व सावधगिरी :

१) मुले व कुटूंबासाठी निश्चित वेळ राखून ठेवा व त्या वेळेत मोबाईल जवळ ठेऊ नका.

२) दिवसातून ठराविक वेळेत मोबाईल बंद करुन ठेवा त्यामुळे कोणतेही नुकसान होत नाही, तातडीची माहिती त्यावेळेत आल्यास ती इतर मार्गाने येतेच.

३) लहान मुले मोबाईल हाताळत असतील तर कौतुक करुन प्रोत्साहन देऊ नका. भविष्यातील धोका ओळखा आणि आजच सावध व्हा.

Ku. Ruchita

Ku. Ruchita Manoj More
B.Sc. (II) IV

Dr. B.R. Ambedkar was popularly known as Babasaheb Ambedkar. The father of Indian constituton. He was a jurist,, social reformer politician, Buddhist Activist, Author, freedom fighter, human rights activist, philospher and also a social scientist.

Born on April 14, 1891 to parents Ramji Malaji Sakpal and Bhimabai Murradkar Sakpal in Mhow in Madhya Pradesh. Babasaheb came from humble beginnings but he went on to become one of India's greatest leaders.

We commonly known that, Dr. B.R. Ambedkar faught for untouchability in India, his movements against manusmriti. "Manusmriti" the classic Hindu Text for ideologically justifying caste discrimination and "Untouchability" But there are many more facts that we don't known about his "Extraordinary Life".

Babasaheb Ambedkar was the first Indian to pursue a doctorate in economics abroad. Not only Ambedkar the first Indian to pursue on Economics doctarate degree abroad he is also the first Ph.D. in economics and the first double doctorate holder in economics in South Asia. He was also among the highest educated Indians of his generation.

During his three years at Columbia university, Ambedkar took twenty nine courses in economics, eleven in history, Six in sociology, Five in Philosophy four in anthropology. Three in politics and one each in elementary french and German !

Babasaheb Ambedkar played a key role in establishment of Reserve Bank of India in 1935. Reserve Bank of India was conceptalised according to the guidlines of B.R. Ambedka to the Hilton young commission on Indian currency and finance. In his book, "The problem of the Ruppee - It's origion and its solution.

The Mahad satyagraha of 1927 was Babasaheb Ambedkar's first important crusade. By leading a group of Dulits to drink water from Chvadar lake in Mahad, Ambedkar didn't just assert the right of Dalits to take water from public water sources.

"We are not goging to the Chvadar lake to merely drink water. We are going to the lake to assert that we too are human beings like others. It must be clear that this meeting has been called to set up the norm of equality" - Dr. B. R. Ambedkar

Babasaheb Ambedkar changed the working hours in India from 14 hours to 8 hours.

Plate 12

and nuclea transfer in human stem cells. Successful ex vivo manipulation of stem cells will depend on improved understanding of the interactions between cytokines and the extracellular matrix. Cytokines may decrease binding forces between stem cells and components of the stromal microenvironment, thus facilitating the migration of stem cells into the peripheral blood. Improvement, thus facilitating the migration of stem cells into the peripheral blood. Improvements in mobilization schedules using growth factors, stem cell isolation, and purification procedures and techniques for both positive and negative purging (to reduce tumour cell contamination or to deplete T Lymphocytes) are emerging. The possibility of ex vivo multiplication of stem cells to accelerate haematopoietic recovery or to provide sufficient stem cells from one extraction to support several cycles of high doe chemotherapy is under investigation. The applications for autologous stem cell transplantation should increase as it avoids the use of non-specific immunosuppressive therapy. Peripheral blood stem cells have advantages over bone marrow cells for autologus transplantation in that they show consistently faster haematopoietic reconstitution and can be collected on an outpatient basis.

Stem cells originating from solid tissue can potentially be applied in tissue repair. Techniques by which new genetic material is introduced into stem cells are being developed, and may lead to the cure of various inherited diseases by somatic gene therapy.

MY CONCLUSION :

We can introduce stem cells by herbally in human body at any age, time and condition.

****

मानवी जिवनाची शोकांतिका...

कु. नम्रता विजय पाटील
B.Sc. II (PCM)

नको म्हणू माझे – माझे
तुझे नसे काही ..... ।।
श्वास येथे संपता,
सर्व येथे राही ..... ।।

या जगात प्रत्येक गोष्टीचा ऱ्हास होणार आहे. कारण जगच मृत्यूलोक आहे. परंतु अहंकारी लोक सत्तेच्या धुंदित आणि मस्तीत, तोऱ्यात वागतांना दिसतात.

संत कबीर म्हणतात, " जीवनाची अवस्था विदारक आहे. संपत्तीच्या राशी मिळ्ण्यात त्या राशीचे प्राणपणाने रक्षण करायचे आणि एक दिवस मृत्यू येईल तिकडे फरफटत जायचे ही मानवी जीवनाची मर्मभेदक शोकांतिका आहे."

" पल दो पल का साथ हमारा, पल दो पल का याराना है । इस मंजिल पे मिलनेवाले, उस मंजिल पे खो जाने है । गीतकार साहिर यांची कव्वाली सदैव जाणीव करुन देते. हे जग धावणारी रेल्वे आहे. प्रत्येक मानवाला सांसारिक जीवनाच्या या प्रवासात कोणत्या ना कोणत्या कारणासाठी सतत धावावे लागते. एक धावतो म्हणून दुसरा त्यामागे तिसरा.... धावणाऱ्याला कुठे थांबावे हेच कळेनासे झाले आहे. जिवन प्रवास करीत असतांना प्रत्येक जण आले की प्लॅटफॉर्मवर उतरतो. विविध मनोवृत्तीचे लोक ऋणानुबंधाने काही काळासाठी एकत्र येतात आणि कालांतराने एकमेकांपासून दूर जातात.

प्राप्त झालेल्या जिवनातील उर्वरित जीवन सुवर्णासम होण्यासाठी संपूर्ण मानव जात एकच आहे. त्यात श्रेष्ठ कनिष्ठाचा भेदच नाही म्हणून मनुष्याने आयुष्याच्या दिर्घतेपेक्षा आयुष्याच्या गुणवत्ता वाढीवर भर दिला पाहिजे. संस्कृती विचार उपासकांनी त्या दृष्टीवर प्रयत्न करावा.....

Plate 13

महिला सबलीकरण : दशा आणि दिशा

सौ. ज्योती सुरेन्द्र कुळकर्णी
ग्रंथपाल

दशा : स्त्री पुरुष समानता, महिला सशक्तीकरण, महिलांचे संरक्षण, महिलांचे अधिकार, जबाबदारी, कर्तव्ये यावर बरीचशी पुस्तके लेख लिहली जातात. चर्चासत्रे आयोजीत केली जातात. महिलांसाठी राज्यघटनेत बरचे कायदे आहेत. यातील बरेच कायदे हे कागदोपत्रीच राहिलेले आहेत.

शतकाहूनही अधिक जाहला काळ सुखाचा
किती रुपांनी साजरा केला सोहळा सक्षमीकरणाचा
अजूनही ती दीन उपेक्षीत घटक दुय्यमतेचा
खरेच साधायचा आहे का आम्हा विकास गुणांचा

स्त्रियांनी मजल दरमजल करीत आज प्रगतीची सर्वोच्च शिखरे गाठली आहेत. मनातील आराखडे कृतीत आणतांना अनेक विरोध पत्करले आहेत. पण तरीही तिचे पाऊल अथकपणे पुढे पडते आहे. या प्रवासात ती आपल्यापुढे तर जाणार नाही ना याचे भय बाळगणारा एक वर्ग कायम तिच्यावर नजरा ठेऊन असतो. तो कालही होता, आजही आहे कदाचित उदयाही राहील. काळ बदलला पण या वर्गाच्या नजरा व विचार करण्याची वृत्ती बदलली नाही. राहणीमान बदलले पण विचार अजून कुजकेच राहिले. या वर्गात अशिक्षीतांप्रमाणे सुशिक्षित देखील आहेत.
तो विरुद्ध ती यालाही अपवाद नाही असे नाही.

स्त्री ही प्रथम माणूस व नंतर स्त्री आहे. हे समाज सोयीस्करपणे विसरतो. थोडक्यात व्यक्त व अव्यक्त होण्याचे सगळे परिणाम तिलाच भोगावे लागतात. तिच्या वाट्याला येणाऱ्या प्रत्येक क्षणावर त्याचे पडसाद उमटत असतात. त्यामुळे व्यक्त अव्यक्ताच्या पलीकडे जाऊन विचार करावा लागतो. नव्हे करावा लागेल. स्वत:च्या परिघाची परिसीमा वाढवायची असेल तर ठामपणे व्यक्त व्हावेच लागेल. याविरुद्ध सभोवतालचे प्रतिध्वनी ऐकून प्रसंगी अव्यक्त होऊन दोन पावले मागेही सरावे लागेल. प्रत्येक क्रियेवर प्रतिक्रिया व्यक्त न करता प्रसंगावधान राखून लांब उडी घेणे केव्हाही शहाणेपणाचे ठरेल यातून स्त्री व्यक्तीमत्वाचा नवा पैलू, आशावादी प्रकाशकिरण नव्या जगासमोर येईल व त्या प्रकाशात तिची बंधने, परिसीमा आणि दुय्यमत्वाची झुल आपोआप गळून पडेल आणि नव्या स्त्री युगाची सुरुवात होईल. आपल्या अस्तीत्वासाठी व अधिकारासाठी व्यक्त व्हायचे की नाही हे केवळ तिच्या स्वत:च्याच हातात आहे. एवढे मात्र खरे की स्त्रियांनी व्यक्त व अव्यक्तच्या पलीकडे जाऊन विचार करणे तेवढे गरजेचे आहे.

आता विस्तारु द्या कक्षा मनाच्या
जाणून घेऊ या समस्या तिच्या
नवीन घोषणा, नव्या युगाच्या
पिढ्या घडवू, न्याय समतेच्या

शहरी भागातील महिला व मुली " मेक इन इंडीया " " स्मार्ट इंडीया " " डिजीटल इंडीया " या सेवा क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणात सहभागी आहेत ही एक सकारात्मक बाब आहे. १९ व्या शतकात स्त्री मुक्तीचा पाया रचला गेला तर २१ व्या शतकात कळस गाठण्याचे प्रयत्न सुरु झाले. आल्वीन आल्फरच्या शब्दात करीअरीस्ट

इंग्रजी विभाग

Future Prospective : Stem Cell Technology

Prof. Dr. C. M. Bharambe
Department of Zoology

Stem Cell Technology is a rapidly developing field that combines the efforts of cell biologists, geneticists, and clinicians and offers hope of effective treatment for a variety of malignant and non-malignant diseases. Stem cells are defined as totipotent progenitor cells capable of self renewal and multilineage differentiation. Stem cell survive well and show stable division in culture, making them ideal targets for in vitro manipulation. Although early research has focused on haematopoietic stem cells, stem cells have also been recognised in other sites. Research into solid tissue stem cells has not made the same progress as that on haematopoietic stem cells. This is due to the difficulty of reproducing the necessary and precise three dimensional arrangements and tight cell - cell and cell-extracellular matrix interactions that exist in solid organs. However, the ability of tissue stem cells to integrate into the tissue cytoarchitecture under the control of the host microenvironment and developmental cues makes them ideal for cell replacement therapy. In this overview, we briefly discuss the current research and the clinical status of treatments based on haematopoietic and tissue stem cells.

SUMMARY POINTS :

** Stem cells are progenitor cels that are capable of self renewal and fifferentitation into many different cell lineages.*

** Stem cells have potential for treatment of many malignant and non-malignant diseases.*

** Peripheral blood stem cells are used routinely in autologous and allogeneic bone marrow transplantation.*

** Gene tranfer into haemaopoetic stem cells may allow treatment of genetic or acquired diseases.*

** Embryonic stem cells may eventually be grown in vitro to produce complex organs.*

** Neuronal stem cells are being used for neurone replacement in neuro disorders such as Parkinson's and Hunttingdon's diseases.*

Stem cell technology is progressing as the result of multidisciplinary effort, with clinical applications of manipulated stem cells combining developments in transplantation and gene therapy. There are rather complex ethical issues related to the applications of clothing

Plate 14

अपने वतन की शान थे बापु...

अनम लारैब खालिक उल्लाह खान B.Sc. (II)

आन थे बापू बान थे बापू
अपने वतन की शान थे बापू ।

इन्सानियत को नाज हो जिसपर
ऐसे एक इन्सान थे बापू ।

रहन सहन था उनका साधा
सादगी की पहचान थे बापू ।

सीधा साधा उनका चलन था
सत्य की पहचान थे बापू ।

धरम था उनका सिर्फ अहिंसा
इसपर ही कुर्बान थे बापू ।

देश हुआ आजाद उन्ही से
आजादी की जान थे बापू ।

भगवान...

कु. लक्ष्मी रामभाऊ कुकडे B.Sc. III (PCM)

हर मुरत में
होती है एक सुरत ।
हर सुरत में
होती है एक मुरत ।
जब भी देखू
किसी छात्र की
मै सुरत
उसमें नजर आये
मुझे भगवान की मुरत ।

मंजिले...

कु. रुपाली गजानन तायडे B.Sc. (II)

मंजिले उन्हे ही मिलती है,
जिनके सपनों में जान होती है ।
युही पंख होने से कुछ नही होता,
हौसले से उडान होती है ।

जिंदगीमें जो हम चाहते है,
वो आसानी से नही मिलता ।
लेकीन जिंदगिका सच ये है की
हम भी वही चाहते है,
जो आसानी से नही होता ।

हिम्मत बुलंद है, हमारी
पत्थर की जान रखते है ।
पैरोतले जमी तो क्या,
हमें आसमाँ भी छूते है ।

जिंदगी यह भी तो है...

कु. स्वाती प्रभाकर मापारी B.Sc. (II) CBZ

कुछ लोग ऐसे होते है
जो जिंदगी की उपराइयों मै तैरते रहते है
बस अपनी ही धुन में मस्त...।

कुछ दुसरी किस्म के लोग भी होते है,
जो पूरी तन्मयतासे छलांग लगाते है,
जिंदगी की गहराइयों में...।

जिस भी तरहसें जिया जाए
फिर भी कहतें है, हम दोनो को,
जिंदगानियाँ ही...।

स्त्री जेव्हा नोकरीत उच्च पदस्थाचे पद प्राप्त करते तेव्हा ती सगळ्यांना बरोबर घेऊन काम करते. कारण कुटूंबात काम करण्याची चतुराई तिच्यात आहे.

जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गदयि गरीयसी " मातृदेवो भव " अश्या वचनांनी प्राचीनकाळात स्त्रिचा गौरव केलेला आढळतो.

दिशा : महिला सक्षमीकरण म्हटल्यावर महिला आरक्षण हा विषय आलाच. महिला आरक्षण हा नुसता चर्चेचा विषय होऊन बसला आहे. मी तर म्हणेन आरक्षण हा विषय नकोच. आरक्षणाची मागणी करणे म्हणजे स्वत:हूनच आपणच पिछाडीवर, मागासलेले आहोत हे सिद्ध करणे होय. आपली हुशारी, कर्तृत्व, चिकाटी, जबाबदारी, अधिकार, कर्तव्ये, प्रयत्नांची पराकाष्ठा, स्वभावातील निर्भिडपणा या सर्व बाबी अंगीकृत केल्यास स्वत:चे स्थान निर्माण करता येते. यासाठी आपलेच महाविद्यालय ॲडमिशनसाठी मोठा पुरावा आहे. गुणक्रमानुसार मुलींची सरशी असल्यामुळे आपले महाविद्यालय, महिला महाविद्यालय होण्याची वेळ आली आहे. उलटस्थितीत मुलांनाच आरक्षणाची गरज निर्माण झाली आहे.

मुलगी किंवा स्त्री शिकली म्हणजे तिची जबाबदारी अशिक्षीत स्त्रिच्या तुलनेत खूप जास्त वाढलेली असते. २१ व्या शतकातील मुलींच्या उच्चशिक्षणामुळे, विचारांची पातळी खूप वाढलेली आहे. स्त्रिची करीयर सोबतच मातृत्व आणि कुटूंब ही सर्वात प्रथम आणि महत्वाची जबाबदारी आहे. प्रत्येक कुटूंबातील मुले शिक्षित, समाधानी, निर्व्यसनी समाजाप्रती जबाबदारीची जाणीव असणारे असतील तेव्हाच समाजात शांतता निर्माण होईल आणि यासाठी मुलांप्रती आईची भूमिका खूप महत्वाची आहे. समाजात शांतता आणि म्हणजेच देशात शांतता निर्माण होईल. एकूणच प्रत्येक स्त्रीने असा विचार केला की मी, माझे कुटूंब आदर्श कुटूंब म्हणून समाजात ओळख निर्माण करेन तर समाजकार्य करण्याची आवश्यकता आपोआप कमी होईल. बऱ्याच महिला या समाजकार्य, भाषणे, पुरुषांविरुद्ध आंदोलने अशी विविध कार्यक्रम आयोजित करतात पण स्वत:च्या घरच्या मुलांनाच दोनवेळचे जेवणही व्यवस्थित करुन खाऊ घालत नाही. असे समाजकार्य काय उपयोगाचे ? उद्याचा पुरुष स्त्रीच घडवीत असते. जी स्त्री कुटूंब सांभाळू शकत नाही. ती काय समाजाला सुधरवू शकेल.

प्रत्येक स्त्री किंवा मुलगी ही इंदिरा गांधी, कल्पना चावला, प्रतिभाताई पाटील, पी.टी.उषा नाही होऊ शकत पण स्त्रीने गांभीर्याने विचार केला तर भारतात दिवसेंदिवस वाढणाऱ्या वृद्धाश्रमांची संख्या कमी करु शकते. नव्हे तर वृद्धाश्रम बंद पाडू शकते. नोकरीत असणारी, समाजकार्य करणारी किंवा व्यवसायात असणारा महिला वर्ग सर्पोटेबल सिस्टीम म्हणून घरकामासाठी चार बाया लावते. त्यांच्या निरनिराळ्या वेळा, त्यांचे नखरे सांभाळू शकते. पण घरात असणारे सासू-सासरे जे आत्मीयतेने, मायेने आनंदाने आपली मुल सांभाळतात, आपल्या मागे आपल्या घराची देखभाल करतात त्यांना वृद्धाश्रमाची वाट दाखवितात. म्हातारी, वयस्कर मंडळे ही घराची जीवंत कुलूप असतात. अनुभवातून शिकलेल्या ज्ञानाचे मार्गदर्शक असतात. मैत्रिणींनो कामवाली बाई, नोकर लावायला विरोध नाहीच, आपण जर ८-१० तास घराच्या बाहेर राहणार असू सर्पोटेबल सिस्टीमची गरज ही नक्कीच आहे. पण त्यांच्या भरवशावर आपल्या जवळच्या माणसांना घराबाहेर काढणे कितपत योग्य आहे. मुलींच्या शिक्षणामुळे जर वृद्धाश्रमांची संख्या वाढणार असेल तर का पुरुषाने स्त्रीसमानतेला विरोध करु नये. आजच्या सुशिक्षित स्त्रीपेक्षा जुन्या काळातील स्त्री ही अशिक्षीत

Plate 15

होती. पण अडाणी नक्कीच नव्हती कारण तिने कधीही कुटूंबाचे विभाजन केले नाही.

बेटी बचाओ ते जननी सुरक्षा योजना या विषयावर रांगोळ्या काढून, भाषणे देऊन, मोठेमोठे लेख, पुस्तके लिहून समाजात बदल होणे शक्य नाही तर सुशिक्षीत उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींनी मनाशी पक्की खुणगाठ बांधणे गरजेचे आहे, की बेटी बचाओ साठी स्वत:वर वेळ आल्यावर मुलींच्या जन्मासाठी सासू, आई, पती यांना कणखरपणे विरोध करुन मुलीलाच जन्म देईन असे ठामपणे सांगितले पाहिजे. चांगल्या गोष्टींसाठी विरोध हा करता आलाच पाहिजे.

आधुनिक महिला वर्ग स्त्री समानतेच्या नावाखाली बऱ्याच ठिकाणी Ladies म्हणून जास्तच Excuse घेण्याचा विचार करतात. प्रत्येक ठिकाणी आम्ही महिला म्हणून आम्हालांच ट्रेनमध्ये, बसमध्ये प्रथम चढू द्या, आम्हालाच जागा द्या. 33% , 50% आरक्षण म्हटल्यावर महिलांची संख्या सर्वच क्षेत्रात वाढणारच आहे. पुरुषांनी नेहमी त्रासच सहन करायचा का ? मुल लहान असेल तब्येत खराब असेल तर क्वचित प्रसंगी ठीक आहे. ऑफीसमध्ये ,पुरुषवर्गानेच नेहमी जास्त कामे करायचीत का ? व्यवसायात, नोकरीच्या ठिकाणी आपल्याला १०० रुपये काम कमी केले म्हणून दिल्यास आपण स्विकारणार आहोत का ? याचाही विचार करायला पाहिजे. जिथे आपण पुरुषांप्रमाणेच अधिकारांची अपेक्षा ठेवतो तेथे पुरुषांप्रमाणेच जबाबदारी आणि कर्तव्याची जाणीव ठेवली तर अधिकार मागण्याची गरजच पडणार नाही.

परीक्षेमध्येही कॉपी करण्याचे मुलींचे प्रमाण जास्त असते. आपल्याला शिक्षक तपासू शकत नाही, याचा मुली सर्रास गैरफायदा घेतात. यावरुनही कॉपी पकडलीच तर आकांड-तांडव करणे, कामांतूनच वेळ मिळत नाही, घरी बाबांना माहिती पडले तर रागवतील असे बहाणे मारतात. याचा अर्थ असा नाही की सर्वच मुली कॉपी करतात बऱ्याचश्या मुली प्रामाणिकपणे अभ्यास करुन M.P.S.C., U.P.S.C. मध्येही गुणवत्ता यादीत झळकतात.

स्त्री स्वातंत्र्य म्हणजे स्वैराचार नाही. सतत मोबाईलवर बोलत राहणे, फोटो सेल्फी काढणे, जिन्स टॉप, तोकडे कपडे घालून महाविद्यालयात येणे, महाविद्यालयाचे वातावरण खराब करणे या सर्व बाबींपासून मुलींनी लांब राहिले पाहिजे. खेडेविभागातील पालकवर्ग मुलींच्या शिक्षणासाठी लागणारी प्रत्येक पूरक वस्तू उपलब्ध करुन देण्यासाठी जिवाचा आटापिटा करतात जेणेकरुन मुलींचे आयुष्य सुखकर जावे, जोडीदार चांगला मिळावा. त्याचा जास्तीत जास्त फायदा मुलींनी करुन घेतला पाहिजे.

समाजातील ५०% मुलींना शिकल्यावर चूल आणि मूल यापासून दूरच राहिले पाहिजे असेच वाटते. स्त्रीला निसर्गाने सृजनतेची देणगी दिलेली आहे आणि कुटूंबासाठी आत्मीयतेने स्वयंपाक करणे हे दुय्यम वर्गातील कार्य नसून यावर कुटूंबाचे आरोग्य निर्भर असते. सतत संध्याकाळी कंटाळा आला म्हणून जेवायला बाहेर जाणे, बाहेरुन अन्नपदार्थ आणणे यामध्ये पैसाही लागतोच आणि तब्येतीवरही याचा परिणाम होत असतो. आईने असे करत राहिल्यास घरातल्या मुलांवरही तेच संस्कार होत असतात. एखाद्या वेळेला बदल म्हणुन कंटाळा आला म्हणून बाहेरचे खाणे चूक ठरत नाही जेथे आयुष्य आहे तिथे हौसमौज ही निश्चीतच करावी. पण हौसमौज करता करता सवयीत बदल होणार नाही, ही काळजी घेणे तितकेच गरजेचे आहे. मुलींना स्वयंपाक करता न येणे, कुठलेही काम म्हटले की कंटाळा करणे हे शिक्षणाला बदनाम करणारे घटक आहेत. याचा मुलींनी गांभीर्याने विचार करावा.

८ मार्च जागतिक महिला दिनी Whatapps वरील Message मधील विनोदाचा भाग

हिंदी विभाग

उम्र...

कु. स्वाती प्रभाकर मापारी B.Sc. (III) CBZ

आज मुलाकात हुई
जाती हुई उम्र से
मैने कहा जरा ठहरो तो
वह हंसकर इठलाते हुए बोली
मै उम्र हुँ, ठहरती नही
पाना चाहते हो मुझको
तो मेरे हर कदम के संग चलो
मैंने मुस्कराते हुऐ कहा
कैसे चलूं मै बनकर तेरा हरकदम
संग तेरे चलने पर छोडना होगा
मुझको मेरा बचपण
मेरी नादानी, मेरा लडकपन
तुही बता दे कैसे समझदारी की
दुनिया अपना लूँ
जहॉ है नफरते, दुरियाँ,
शिकायते और अकेलापन
मै तो दुनिया ए चमन मै
बस एक मुसाफिर हुँ
गुजरते वक्त के साथ
इक दिन युं ही गुजर जाऊँगा
करके कुछ आँखों को नम
कुछ दिलों मे यादें बन बस जाऊँगा ।।

******

तु चल...

मयुर विकास शेळकर B.Sc. (II)

तू खुद की खोज मे निकल
तू किस लिए हताश है ।
तू चल, तेरे वजूद की
समय को भी तलाश है ।

जो तुझसे लिपटी बेडियाँ
समझ ना इन को वस्त्र तु
ये बेडियाँ पिघाल के
बना ले इनको शस्त्र तु ।

चरित्र जब पवित्र है
तो क्युँ है ये दशा तेरी
ये पापियो को हक नही
की ले परीक्षा तेरी ।

जला के भस्म कर उसे
जो क्रुरता का जाल है
तु आरती की लाड नहि
तू क्रोध की मशाल है,

तु खुद की खोज में निकल
तु किस लिए हताश है
तु चल, तेरे वजूद की
समय को भी तलाश है ।

Plate 16

आयुष्य...

कु. कोमल समाधान गणगे B.Sc. (I) CBZ

आयुष्यभर सोबत असून,
जवळ कधी बसत नाही
एकाच घरात राहून आम्ही
एकमेकांस दिसत नाही

हरवला तो आपसोतला
जिव्हाळ्याचा संवाद
एकमेकांस दोष देऊन
नित्य चाले वादविवाद

धाव धाव धावतो आहे
दिशा मात्र कळत नाही
ह्दयाचे पाऊल कधी
ह्दयाकडे वळत नाही.

इतकं जगून झालं पण
जगालयाच वेळ नाही
जगतो आहोत कशासाठी
काहीच कसला मेळ नाही

क्षण एक येईल असा,
होऊन जाईल हा श्‍वास
अर्ध्यावरच थांबलेला
असेल जीवन प्रवास

अजूनही वेळ आहे
थोड तरी जगून घ्या
सुंदर अशा जगण्याला
डोळे भरुन बघुन घ्या.

सोडला तर खरोखरच पुरुषी अहंकार आणि मन दुखविणारा Message होता. Hero म्हणजे पुरुष हा Her म्हणजे स्त्रिच्या शिवाय Zero आहे. कुटूंब, समाज, देश यांचा विकास हा स्त्री आणि पुरुष दोघांच्या समन्वयाशिवाय होणे अशक्य आहे. ज्याप्रमाणे यशस्वी पुरुषाच्या मागे स्त्री असते त्याचप्रमाणे यशस्वी स्त्रीला देखील यशाचे शिखर गाठण्यासाठी, गाडीच्या दोन्ही चाकांप्रमाणे पुरुषाची आवश्यकता असते. मातृत्व, कर्तृत्व आणि नेतृत्व या तिन्ही गुणांचा संगम असलेली सहनशिलतेची निसर्गदत्त देणगी लाभलेली महान नारी शक्ती आणि लहानपणी प्रेम आणि प्रोत्साहन देणारे बाबा तरुणपणी संरक्षण करणारा भाऊ आणि पती म्हातारपणी आईला जपणारा मुलगा अश्या दोघांच्या सामंजस्याने स्त्रीपुरुष भेदभाव नष्ट होऊ शकतो, आणि सामाजिक विषमता, स्त्रीपुरुष दोघे मिळून नष्ट करु शकतात.

मुलगी

कु. स्वाती प्रभाकर मापारी
B.Sc. III (CBZ)

पोरीची पसंती आली की
बापाचं काळीज धडधडतं
चिमणी घरटं सोडणार म्हणून
आतल्या आत खुप रडतं

हसरे खेळकर बाबा एकदम
धीर गंभीर दिसू लागतात
पोरीला पाणी मागण्या पेक्षा
स्वत:च उठून घेऊ लागतात

या घरातल्या चिवचीवाट आता
कायमसाठी थांबणार असतो
म्हणून बाप लेक झोपल्यावर
तिच्याकडे पाहून रडत असतो

अंबुच्या लिंबूच्या करत करत
मोठी कधी झाली कळलं नाही
बाप सांगतो तिला सोडून
मला पाणीही गिळलं नाही

दिवसातून एकदा तरी
मायेनं जवळ घ्यावं वाटतं
परक्याचं धन असलं तरी
द्यायला मात्र नको वाटतं

उठल्यापासून झोपे पर्यंत
बाबाची काळजी घेत असते
आज ना उदया जाणार म्हणून
पोरगी जास्तच लाडाची असते

पोरगी जाणार म्हटलं की
बाप आतून तुटून जातो
कळत नाही बैठकीतून
अचानक का उठून जातो ?

इतके तिकडे जाऊन बाबा
गुपचूप डोळे पुसत असतात
लेकीच कल्याण झालं म्हणून
पुन्हा बैठकीत हसत असतात

तिचा सगळा जीवनपट
क्षणाक्षणाला आठवत राहतो
डोळ्यात येणाऱ्या असवांना
बाबा वापस पाठवत राहतो

बी.पी. ची गोळी घेतली का ?
आता कोण विचारीत गं ?
जास्त गोड खाऊ नका म्हणून
कोण कशाला दटवील गं ?

बाबा कुणाचं ऐकत नाहीत पण
पोरीला नकार देत नाहीत
तिने रागात पाहिलं की मग
ताटात गुलाबजाम घेत नाहीत

अर्थात पोरगी म्हणजे
काळजी करणारी आईच असते
पोटचा गोळा देणाऱ्याची
कहाणी फार वेगळी असते......

Plate 17

वर्गमूळ

प्रा.डॉ. रमेश तुकाराम परिहार

ज्याप्रमाणे वर्ग काढण्याच्या सोप्या पध्दती यजुर्वेद अध्याय १८ ऋचा २४ व २५ यावरुन दाखविल्या आहेत, त्याचप्रमाणे वर्गमूळ काढण्याच्या सोप्यांत सोप्या पध्दती येथे खाली दिल्या आहेत.

त्याही दोन ऋचांच्या संदर्भानेच आहेत.

सम व विषम अंकांचे वर्ग काढतांना २५ व्या ऋचेवरुन

अ) सम अंकांच्या वर्गासाठी ४ (१+३+५+७......) व

ब) सम अंकांच्या वर्गासाठी १+८ (१+३+५+७.....) अशी सूत्रे किंवा मालिका पहिल्या होत्या.

या वर्ग काढण्याच्या कृतीच्या विरुध्द अशा किंवा त्याच्या उलट कृती करुन वर्ग संख्येचे वर्गमुळ मिळते का ते पाहू या.

अ) सम वर्गसंख्येचे वर्गमुळ काढणे

हे लक्षात ठेवले पाहीजे की, कोणत्याही सम संख्येचा वर्ग संख्या ही नेहमी सम संख्याच असते. तसेच सम संख्येचे वर्गमूळ सम संख्या असते. सम संख्येच्या वर्गासाठी ४ (१+३+५+७....) म्हणजे कितीही सलग विषम संख्यांच्या बेरजेस ४ ने गुणले होते. याच्या उलट क्रिया केल्यावर वर्गमूळ मिळेल. म्हणजेच. उदा.

१) वर्ग संख्या ४ चे वर्गमूळ :- याला ४ ने भाग दिल्यावर १ येते. १ हीच विषम अंकांची समूह संख्या आहे. यास २ ने गुणल्यावर २ हेच ४ चे वर्गमूळ आहे.

२) ३६ या संख्येचे वर्गमूळ :- याला ४ ने भागून ९ ही संख्या येते. ९ ही १+३+५ अशा ३ विषमांकांची बेरीज आहे. येथे ३ ही समूह संख्यञ्ज्ञा आिहे. यास २ ने गुणल्यावर ६ आले. ६ हेच ३६ चे वर्गमूळ आहे.

३) १०० चे वर्गमूळ :- याला ४ ने भागून २५ येतात २५ ही १+३+५+७+९ अशा एकूण ५ विषम संख्यांची बेरीज आहे. म्हणजेच ५ ही समूह संख्या आहे. याला २ ने गुणल्यावर १० हेच १०० चे वर्गमूळ आहे.

४) वर्ग १९६ चे वर्गमूळ :- याला ४ ने भागून विषम अंकांची बेरीज ४९ येते ती अशी १+३+५+७+९+११+१३=४९ येथे विषम अंकांची समूह संख्या ७ आहे. याला २ ने गुणून १४ हेच १९६ चे वर्गमूळ आहे.

५) वर्ग संख्या ४८४ चे वर्गमूळ :- याला ४ ने भागून १२१ येतात १२१ ही बेरीज तक्त्यावरुन (तक्ता तयार करा) पाहिल्यास १ ते १९ पर्यंतच्या १० विषम अंकांची बेरीज १०० येते व ११ वी विषम संख्या २१ ही मिळवून १२१ येते. म्हणजे येथे समूह संख्या ११ झाली या समूह संख्येस २ ने गुणून २२ येतात. हेच ४८४ चे इष्ट वर्गमूळ आहे.

ब) विषम वर्ग संख्येचे वर्गमूळ काढणे :- येथेही लक्षात ठेवले पाहिजे की विषम वर्ग संख्यांचा वर्ग (संख्या) ही नेहमी विषम संख्याच असते. तसेच विषम वर्ग संख्येचे वर्गमूळ ही विषम संख्याच असते. विषम संख्येच्या वर्गासाठी १+८ (१+२+३+४+५+६+७....) म्हणजेच कितीही १ पासून सम व विषम अंकांची बेरीज करुन त्यास ८ ने गुणले होते व त्यात १ मिळविला होता. याच्या उलट क्रिया वर्ग संख्येवर करुन १) दिलेल्या विषम वर्गातून १ वजा करावा

आई...

कु. प्रतिक्षा शरद बंड B.Sc. (I) (CBZ)

जगण्याच्या धडपडीत
घर सुटतं पण....
आठवणी कधी सुटत नाहीत
आयुष्यातलं आई नावाचं पान...
काहीही झालं तरी कधीच मिटत नाही..
तळहाताचा पाळणा करुन सांभाळते ती आपल्याला
आपल्या आयुष्यात आनंदाचा...
नेहमीच खुलवते ती मळा
आपण जरी विसरलो....
तरी माया तिची कधी घटत नाही.
आयुष्यातलं आई नावाचं पानं...
काहीही झालं तरी कधीच मिटत नाही
तिच्या अखेरच्या श्वासापर्यंत...
तिला आपलाच लळा असतो
आपलं भलं व्हावं....
ह्यातच तिचा जगण्याचा सोहळा असतो
तिच्या पंखाखाली मन निवांत असतो
चिंता कधी वाटत नाही....
आयुष्यातलं आई नावांच पान...
काहीही झालं तरी कधीच मिटत नाही
कधीच मिटत नाही...

मैत्री...

कु. शिवानी तारकासे B.Sc. (III) CPS

शाळेत असतांना...
एका बाकावर सोबत जडलेली,
वर्गात असल्याने...
वर्षानुवर्षे संगतीने जोडलेली,
निरागस आणि स्वच्छंदी
बालपणाची ती मैत्री...
कॉलेजमध्ये असतांना...
नव्या चेहऱ्यांमध्ये लपलेली
कॉलेज कट्टा, कॅन्टीनमध्ये...
मजामस्तीने रमलेली
ती तारुण्यातील मैत्री...
गल्लीत, बिल्डींगमध्ये राहत असतांना
ती बालपणाची खेळांमधून फुललेली,
दंगा मस्ती करतांना...
हमरी तुमरी मधुन सच्चा दोस्त बनलेली...
ती कायमची नविनसरण्याजोगी मैत्री
निरनिराळ्या पलटवार स्वार....
हळूहळू फुलत जाणारी,
सुरुवात कुठून माहित नसणारी....
पण शेवट सोबत असणारी
नानाविध प्रकारे लक्षात राहणारी
अशी ती मैत्री....

Plate 18

मैत्री...

कु. लक्ष्मी रामभाऊ कुकडे B.Sc. (III)

गुलाबाची पाकळी असते ती मैत्री
दिव्यातील वात असते ती मैत्री
अंधारातील दिवा असते ती मैत्री
मनातील भाव असते ती मैत्री
चेहऱ्यावरील तेज असते ती मैत्री
सुखात साथ देते ती मैत्री
हिरव्या पिवळ्या रंगांनी रंगवून देते ती मैत्री...
ओठांवर हास्य असते ती मैत्री
हृदयातील भाग असते ती मैत्री
जन्माची साय असते ती मैत्री
विश्वासाची गाढ असते ती मैत्री
डोळ्यांतील अश्रु असते ती मैत्री
जीवनातील सुंदर स्वप्न मैत्री
आयुष्यातील सात जन्माची मैत्री
इंद्रधनुष्यातील सात रंग मैत्री
विश्वासाने जपते ती मैत्री
आकाशातील चंद्र मैत्री
कुरळ्या केसांवरील सावली मैत्री
प्रेमातील साज मैत्री
निसर्गातील निरनिराळ्या पक्षांनी
आकाशातील ढगांनी
पावसाच्या थेंबांनी
डोळ्यातील अश्रुंनी
हिमालयाच्या डोंगरांनी
सह्याद्रीच्या कड्यांनी,
भरलेली असते ती मैत्री

कष्ट...

कु. रुपाली गजानन तायडे B.Sc. (II)

कष्ट करा, मेहनत करा
ईष्ट फळ प्राप्त करा.
हरामाच काही मिळेल
या आशेवर जगू नका
प्रयत्नांनी परमेश्वर
एवढच ध्यानी घ्या
दे रे हरी पलंगावरीच
विचार मनातून हद्दपार करा
परधनाची अपेक्षा करु नका
मेहनतीने सारे मिळवा
आपल्या श्रमावर विश्वास ठेवा
व आपले आयुष्य घडवा,
आपले दोन मजबूत हात
याची किम्मत अनमोल आहे
एवढे लक्षात ठेवून वागला तर
यश दारी उभे आहे,
कष्ट, जिद्द अन् चिकाटी
ही लाख मोलाची संपत्ती
संकटकाळी येते कामा
नाही उरत कशाची भीती,
मोल जाणले कष्टाचे
आळसाचा त्याग करा
यातच यशाचे गमक आहे
एवढेच फक्त ध्यानी धरा.

****

२) आलेल्या सम संख्येत ८ ने भाग द्यावा

३) आलेला भागाकार हा ० किंवा पूर्ण भागाकार संख्या येते.

४) आलेला भागाकार ही १ पासून येणाऱ्या किती सम व विषम अंकांची बेरीज येते ते पहावे. येथे ही बेरीज एकूण आलेल्या सम व विषम अंकांच्या बेरजेची समूह संख्या येते. या समूह संख्येस अत्यंत महत्त्व आहे.

५) या समूह संख्येस २ ने गुणावे.

६) आलेल्या सम संख्ये १ मिळवावा. जी विषम संख्या येते, तेच विषम संख्येच्या वर्गाचे वर्गमूळ असते.

उदाहरणे :

१) १ चे वर्गमूळ किती ?

यातून १ वजा केल्यावर ० येते या ० संख्येस ८ ने भागल्यावर ० येते ही समूह संख्या आहे. यास २ ने गुणल्यावरही ० च येते. या ० ते १ मिळविल्यावर १ आला व हेच १ चे वर्गमूळ आहे. येथे विषम संख्या १ आहे. त्यातून १ वजा केल्यावर व ८ ने भाग दिल्यावर ० येते. हेच दाखविण्यासाठी मुद्दाम विषम संख्या १ चे उदाहरण घेतले आहे.

२) ४९ चे वर्गमूळ ?

यातून १ वज केल्यावर ४८ येतात याला ८ ते भाग दिल्यावर ६ ही सलग १ ही पासूनच्या सम व विषम अंकांची बेरीज आहे. ती ६=१+२+३ अशी आहे. येथे १ पासून ३ पर्यंत सम व विषम अशा ३ संख्या आहेत. हीच समूह संख्या आहे. याला २ ने गुणून त्यात १ मिळविल्यावर ७ आले, हेच ४९ चे वर्गमूळ आहे.

३) १६९ चे वर्गमूळ

येथे १ वजा करुन १६८ ही संख्या आली यास ८ ते भाग दिल्यावर २१ ही अंकांची बेरीज येते. आता २१=१+२+३+४+५+६ अशा सलग ६ सम व विषमांकाची २१ ही बेरीज येते. ६ हीच समूह संख्या आहे. या ६ समूह संख्ये २ ने गुणून व त्यात १ मिळवून १३ आले. हे १६९ चे इष्ट वर्गमूळ आहे.

४) ३६१ चे वर्गमूळ

यातून १ जा केल्यावर ३६० येतात. याला ८ ने भागून ४५ येतात. ४५=१+२+३+४+५+६+७+८+९ या एकूण ९ संख्या आहेत. येथे ९ ही समूह संख्या आली. या समूह संख्येस २ ने गुणून त्यात १ मिळविल्यानंतर १९ आले. हेच ३६१ चे वर्गमूळ आहे.

५) १३६९ चे वर्गमूळ

यातून १ वजा केल्यावर १३६८ ही संख्या आली. याला ८ ते भागून १७१ ही संख्या आली. यात सम सम विषम संख्या १७१=१+२+३+४+५+६+७+८+९+१०+११+१२+१३+१४+१५+१६+१७+१८) अशा १८ संख्या आहेत. येथे समूह संख्या १८ आली. त्यास २ ने गुणून व १ मिळवून ३७ आले. हेच १३६९ चे वर्गमूळ आहे.

अशा तऱ्हेने ३७ सम किंवा विषम संख्येचे वर्गमूळ काढतांना यजुर्वेद अध्याय १८ ऋचा २५ यापासून आलेल्या सूत्रावरुन कोणत्याही वर्ग संख्येचे वर्गमूळ काढता आले आहे.

****

Plate 19

आदर्श विद्यार्थी...

प्रा.डॉ. रमेश तुकाराम परिहार

क्षणश: कणशश्चैव विद्यामर्थं च चिन्तयेत् ।
क्षणत्यागे कुतो विद्या कणत्यागे कुतो धनम् ।।

क्षण-क्षण करुन विद्याचा आणि कण-कण करुन धनाचा संग्रह केला पाहीजे. क्षणाचा त्याग करणाऱ्यास विद्या मिळत नाही आणि कणाचा त्याग करणाऱ्यास धन मिळत नाही.

विद्यार्थ्यांसाठी एक म्हणत आहे - 'गलमें घाले गूदडी, निश्चय मांडे मरन । घो-पू-चि निशिदिन करे, तब आवें व्याकरण ।।' 'घो' अर्थात् (शिकलेल्या पाठाची आवृत्ती करणे) घोकणे 'पू' अर्थात् गुरुजनांना विचारत राहणे आणि 'चि' अर्थात् शिकवलेल्या पाठाचे चिंतन करणे, असे केल्यास व्याकरण येते. असे सुध्दा व्याकरणाच्या विद्यार्थ्यांसाठी आले आहे - 'वैयाकरणखसूची' म्हणजेच त्याने आकाशाकडे पाहत रहावे, ज्यामुळे न झोप येईल आणि न संकल्प विकल्प होतील कारण डोळे बंद केल्यास झोप येतें आणि डोळे उघडे असल्याने (जगताचे) दृश्य समोर येते.

विद्यार्थ्याने सुखाच्या आसक्तीचा सर्वथा त्याग केला पाहीजे.

सुखार्थी चेत् त्यजेद्विद्यां विद्यार्थीच त्यजेत सुखम् ।
सुखार्थिन: कुतो विद्या कुतो विद्यार्थीन: सुखम् ।। (चाणक्यनीती १०/३)

जर सुखाची इच्छा असेल तर विद्येला सोडावे आणि जर विद्येची इच्छा असेल तर सुखाला सोडावे; कारण सुख इच्छिणाऱ्यास विद्या नाही आणि विद्या इच्छिणाऱ्यास सुख नाही.

विद्याध्ययन करणे तप आहे आणि तपामध्ये सुखाचा भोग नसतो. सुख घ्यावयाचेच नाही, तर मग खेळ-तमाशे, चित्रपट, टेलीविजन (तीन्ही) इत्यादींचे तर सांगावयाचेच काय ! हे तर सर्वथा त्याज्य आहेत; कारण यांना पाहण्यात वेळ तर जातोच, त्यांचे संस्कार सुध्दा अंत:करणात पडतात, जे विद्याध्ययनात मोठी बाधा करतात. म्हणून विद्यार्थ्यास पाहिजे की त्याने माझ्यासाठी संसार मेला आणि मी संसारासाठी मेलो याचा प्रकार संसाराशी सर्वथा उदासीन केवळ विद्येच्या परायण असावे. असे केल्यानेच तो विद्यार्थी उत्तम विद्वान बनेल कारण उत्तम विद्यार्थीच उत्तम विद्वान बनतो.

विद्यार्थ्याने विद्या अध्ययन ध्येयावरच ठाम राहीले पाहिजे; कारण निश्चय करणारी बुध्दी एकच असते - 'व्यवसायात्मिका बुध्दिरेकह' (गीता २/४१). त्याच्या संपूर्ण क्रिया आपल्याला ध्येयाच्या सिध्दीसाठीच व्हायला हव्या. अशी तत्परता, दृढ निश्चय झाल्यावर भगवंत, संत महात्मा, धर्म, शास्त्र, नीति इत्यादी सर्वांचे

आयुष्याला द्यावे उत्तर...

कु. प्रणाली गजानन सपकाळ B.Sc. (III)

असे जगावे दुनियेमध्ये, आव्हानाचे लावुन अत्तर,
नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला द्यावे उत्तर...
नको गुलामी नक्षत्रांची, भीती आंधळ्या ताऱ्यांची,
आयुष्याला भिडता नाही, चैन करावी स्वप्नांची...
असे दांहगी इच्छा ज्याची, मार्ग तयाला मिळती सत्तर
नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला द्यावे उत्तर...
पाय असावे जमिनीवरती, कवेत अंबर घेतांना,
हसू असावे ओठांवरती, काळीज काढुन देतांना...
संकटासही ठणकावुन सांगावे, आता ये बेहत्तर
नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला द्यावे उत्तर...
करुन जावे असेही काही, दुनियेतुनी या जातांना,
गहीवर यावा जगास साऱ्या, निरोपी शेवटचा देतांना...
स्वर कठोर त्या काळाचाही क्षणभर व्हावा कातरका
नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला द्यावे उत्तर...

जग...

कु. प्रणाली गजानन सपकाळ B.Sc. (III)

भरलेला खिसा माणसाला जग दाखवतो....
आणि रिकामा खिसा जगातील माणसं दाखवतो.
ज्याला शंभर किलो धान्याचं पोत उचलता येतं,
त्याला ते विकत घेता येतं त्याला उचलता येत नाही.
"विचित्र आहे पण सत्य आहे"
आपल्याला जे जे पाहिजे, ते ते सर्व मिळाले असते तर...!
जगायला गंमत आणि औषधे ही आपल्याला
आयुष्यातील वेदना दूर करायचे काम करतात.
फरक इतकाच कि,
औषधांना एक्सपायरी डेट असते,
पण मित्रांना नाही....

शेतकऱ्याचे हाल

कु. रुपाली गजानन तायडे B.Sc. (II)

विराट सतरा करोडात गेला
धोनी पंधरा करोडात गेला
जगाचा पोशिंदा मात्र
झाडावर लटकून मेला
भारत कृषीप्रधान की क्रिकेटप्रधान
हाच मोठा प्रश्न पडतो
शेतकरी जगला काय मेला काय
सांगा कुणाला फरक पडतो
अरे एखादी मॅच तुम्ही
वावरात घेऊन पहा
शेतकऱ्यांची जिंदगी
एकतरी दिवस जगुन पहा
खेळाडूसारखे करोड नको
फक्त शेतमालाला भाव द्या
कृषीरत्न, कृषीभुषण नको
फक्त शेतकऱ्याला मान द्या

मन...

स्वप्निल महादेव मुंढे B.Sc. Ist

हळवी असतात मने
जी शब्दांनी मोडली
जातात...।
अन् शब्द असतात जादूगर
ज्यांनी माणसे जोडली
जातात...।
मोत्यांना तर सवयच असते
विखुरण्याची,
पण धाग्याला सवय असते,
सर्वांना एकत्र बांधुन
ठेवण्याची...।

Plate
20

आई बाबा

कु. सुषमा कैलास गवळी B.Sc. II (CBZ)

※ आईने बनवलं,
※ बाबांनी घडवलं,
※ आईने करुन दिली,
※ शब्दांची ओळख,
※ बाबांनी त्याच शब्दांचा
※ अर्थ समजावून दिला ....
※ आईने विचार दिले,
※ बाबांनी स्वातंत्र्य दिले ......
※ आईने भक्ती शिकवली
※ बाबांनी वृत्ती शिकवली .....
※ आईने लढण्यासाठी शक्ती दिली......
※ बाबांनी जिंकण्यासाठी निती दिली ......
※ त्यांच्या परिश्रमामुळेच आज
यश माझ्या हाती आहे ...
म्हणून तर आज माझी ओळख आहे ...

माणसा रे माणसा

कु. प्रतिक्षा शरद बंड B.Sc. (I)

माणसारे माणसा,
तुझा नाही भरोसा
तुझ्या जीवनात दु:ख अपार
कस सहन करशील सारं
सुख तुझ्या जीवनी जवा एवढं
किती वेळ राहिणं तेवढं
राम नामाशी विसरुन गेला
नाही बायको मुलगा तुझा
करु नको माझा माझा

****

थेंब...

कु. रुपाली गजानन तायडे B.Sc. (II)

पहिला थेंब पाण्याचा
महत्त्व देतो जीवनाचा
मुख्य घटक सजीवाचा
जपुनी वापरा त्यास
गरज आहे काळाचा,
दुसरा थेंब रक्ताचा
अमुल्यदान रक्तदान
विचार ठेवा नेकिचा
जीवनाशी लढणाऱ्या
उद्धार करावा व्यक्तीचा,
तिसरा थेंब घामाचा
कष्ट करुनी गाळने घाम
नाही आहे हो साधे सुधे
कष्टाच्या भाकरीत मिळे
आनंद नी सुख समाधान,
चौथा थेंब इंधना चा
भुगर्भात – समुद्र तळात
मिळणारे उपयुक्त साधन
निसर्गाने दिलेले अमुल्य दान
कर मानवा तयाचे संवर्धन...

माणूस म्हणतो,
पैसा आला की
मी काही तरी करेन...
पैसा म्हणतो,
तू काही तरी कर मगच मी येईन!

सर्व त्याच्याकडून राहतात आणि त्याच्या ध्येयाची सिध्दी अवश्य होते – यात संदेह नाही.

विद्यार्थ्यांचे पाच लक्षण सांगितले आहेत –

काकचेष्टा बकध्यानं श्वाननिद्रा तथैव च ।
स्वल्पाहारी ब्रह्मचारी विद्यार्थिपश्चीलक्षणम् ।।

१) काकचेष्टा – जसे, कावळा प्रत्येक हालचाली मध्ये सावधान राहतो. तो एवढा सावधान राहतो की, त्याला कोणीही लवकर धरु शकत नाही. याचप्रकारे विद्यार्थ्याने विद्या अध्ययनाच्या वेळी सावधान रहावे. विद्या अध्ययनाशिवाय एकक्षण सुध्दा व्यर्थ जाऊ देऊ नये.

२) बकध्यान – ज्याप्रमाणे, बगळा पाण्यात हळूच पाय ठेवून चालतो परंतु त्याचे ध्यान मासळीकडेच राहते. विद्यार्थ्याने खाणेपिणे इत्यादी सर्व क्रिया करतांना आपले ध्यान (लक्ष), दृष्टी विद्याध्ययनाकडेच ठेवली पाहिजे.

३) श्वाननिद्रा – ज्याप्रमणे कुत्रा निश्चिंत होऊन झोपत नाही तो थोडीसी झोप घेऊन पुन्हा जागा होतो. त्याचप्रमाणे विद्यार्थ्याने आरामाच्या दृष्टीने निश्चिंत होऊन झोपले नाही पाहिजे, प्रत्युत केवळ स्वास्थाच्या दृष्टीने थोडे झोपले पाहिजे.

४) स्वल्पाहारी – विद्यार्थ्याने तेवढाच आहार घ्यावा, ज्यामुळे आळस येणार नाही, पोटाची आठवण न यावी; कारण पोटाची आठवण दोन कारणांने येते – अधिक खाल्ल्यावर आणि खूपच कमी खाल्ल्यावर.

५) ब्रह्मचारी – विद्यार्थ्याने ब्रह्मचर्याचे पालन केले पाहीजे.

वरील सात गोष्टी ह्या विद्यार्थ्यास उन्नत करणाऱ्या आहेत.

****

Plate 21

गणितातील जादू...

प्रा.डॉ. रमेश तुकाराम परिहार

❊ ज्या संख्येला 11 ने गुणाकार करावयाचा आहे (23x11) त्या दोन संख्यांची बेरीज (2+3) करुन ती बेरीज त्या दोन संख्येच्या मध्यभागी लिहिल्यास आपल्याला त्या गुणाकाराचे उत्तर प्राप्त होते

253

43 x 1 = 4 (4+3) 3 = 473

❊ दहापेक्षा जास्त बेरीज आलेल्या संख्याचा गुणाकार करण्यासाठी (हातचा घ्यावा)

84x11 = 8 (8+4) 4 = 8(12) 4 = $8^{1}24$ = 924

58x11 = 5 (5+8) 8 = 5(13)8 = 638

वैदिक गणिताचा वापर NASA

स्पेस रिसर्च सेंटर

डॉ. रिक ब्रिग्रस (संगणक तज्ञ)

स्पेस टेक्नोलॉजीक मध्ये वैदिक गणिताचा उपयोग करतात कारण सामान्य गणितापेक्षा वैदिक गणितात 1500 टक्के पटीने जलद.

तीन किंवा तीन पेक्षा जास्त अंक असल्यास आणि अंकाची बेरीज १० पेक्षा जास्त

758 x 11 = 7(7+5) (5+8) 8 = 7(12) (13)8 = $7^{1}2^{1}38$ = 8338

❊ 1 ची जादू (चढता उतरता क्रम)

$1^2 = 1$

$11^2 = 121$

$111^2 = 12321$

$1111^2 = 1234321$ चार अंक प्रथम 1234 दोन्ही जोडा नंतर 321

एकक स्थानी असणाऱ्या संख्येचा वर्ग (31^2) = 961

1 जसाच्या तसा नंतरच्या संख्येची दुप्पट त्या संख्येचा वर्ग

(51^2) = 2601

❊ 5 ची जादू (एकक स्थानी 5) वर्ग करणे

$75^2 = 5625$ 5 वर्ग 25

गुणाकार ती संख्या व त्या पुढील संख्या

गणित मनातल्या मनात (Mentally) सोडविल्याने तुमचा उजवामेंदू (Right Brain) क्रियाशील (Active) होतो.

माझा बाप...

कु. प्राची प्रल्हाद गिऱ्हे B.Sc. (II) CBZ

सतत असतो करत कष्ट
दिवसभरात होते त्याची उर्जा नष्ट
नाही करत तो स्वत:चा विचार
कुटूंबासाठी करतो प्रत्येक हद्द पार...
अशा या थोर बापाची
गोष्ट आहे निराळी
सांगितली तरी तुम्हाला
तर डोळ्यात येईल की पाणी...
बाप दिवसरात्र करते तुमच्यासाठी कष्ट
पण आपल्याला वाटत होत आहे त्याच
प्रेम आपल्यासाठी नष्ट...
करतात काही बापाच्या पैशांची बट्टा
आजच आणलाय मजुरी करुन बापानं घरात कट्टा..
अशी या बापाची विनवणी आहे तुम्हाला
नका करु हेटाळणी असा म्हणतो तो
माझ्या लाडक्या फुला....

आयुष्य

कु. प्रियंका भिकु भोजने B.Sc. III (CPS)

एवढ्याशा आयुष्यात
खुप काही हवं असतं
पण हवं असतं तेच मिळत नसतं
हवंत तेच मिळालं तरी
खूप काही कमी असतं, चांदण्यांनी भरुन सुध्दा
आपलं आभाळ रिकामं असतं....
दु:खाचे डोंगर किती तरी कोसळले
आयुष्याने पुन्हा सावरायला शिकवलं,
सुखाचं पडणारं हळूवार चांदणं,
आयुष्यानं पुन्हा पाहायला शिकवलं,
सागराच्या तळाशी अनेक शिंपले असतात
पण त्यातील एखाद्याच शिंपल्यात मौल्यवान
रत्न मिळतं आपल्या आयुष्याचही तसचं असतं
अनेक जण भेटतात पण मनाच्या शिंपल्यात
आठवण बनून कायमचे राहणारे त्यापैकी
काहीच असतात,
स्वत:साठी जगलेले अवघं आयुष्य
व्यर्थ आहे,
पण दुसऱ्यासाठी जगलेल्या क्षणालाही
अर्थ आहे.

Plate 22

थेंबा थेंबा येतोस कोठून...

राजेंद्र गोपाल घोंगडे B.Sc. (I)

थेंबा थेंबा येतोस कोठून
आला तर आम्ही तुझ्या थेंबापासून
वाचण्यासाठी घेतो छत्री, रेनकोट कोठून कोठून ।
सर्वांची तहान भागवतो तु भरभरुन
तुझ्या थेंबामुळे पिकांना पानी मिळते पोट भरुन ।
थेंबा थेंबा येतो कोठून.....

आभाळात येतात काळे ढग भरभरुन
त्यातून येतोस तू कोठून कोठून
तुझ्या शेंबामुळे नदी नाले येतात भरुन
त्यामुळे त्यामध्ये येतात किडे, माकोडे, सांग कोठून कोठून
म्हणून तर म्हणतात राव
थेंबा तु येतो कोठून कोठून...

तुझ्या थेंबाने शेतकरी होतात तुझ्यावर खुश
तुझला म्हणतात शेतकरी देवा
तुझी कृपा झाली खूप
तुला करती लोटांगण घेऊन वंदन
म्हणून म्हणतात अरे बाबा
थेंबा तू येतोस कोढून कोठून

बाप...

सुदर्शन शेषराव क्षिरसागर B.Sc. (I) CBZ

बाप स्वाभिमान बाळा, बाप कणखर कणा,
त्याच्या काळजात सुध्दा लाजाळूची संवेदना,
त्याची पहाडाची छाती, त्याचे हृदय गुलाब,
त्याच्या घामाच्या थेंबाला हिऱ्या मोत्यांच्या रुबाब,
बाप तलवार ढाल बाप पेटती मशाल,
बाप घराचा तो पाया आई कळस त्यावर
जेव्हा खचतो न पाया तेव्हा कोसळते घर
उलाढाली करतो हा बाप फक्त घरासाठी
शिव्या, शाप या जगाचे बाप घेतो सार माथी
बाप म्हणजे जसेकी वाल्या कोळ्याची जमात
त्याच्या पापामध्ये कोणी नाही वारेकरी होत
बाप म्हणजे रे कसा जसा पाण्यातला मासा
ज्याच्या डोळ्यातला थेंब कोणा दिसणार कसा
बाप साठवितो अश्रु वाट पाही त्या क्षणाची
जन्मभराचे रडतो लेक जातांना सासरी
ज्याने जपले मुलांना तळ हात पाकळ्यात
अशा बापासाठी यावी थोडी आसवे डोळ्यात
बाप थकल्यावरती त्याचा बनावा आधार
नाही उपयोग पुन्हा किती घातले पितर
बाप म्हणजे जसे की एक झाडच अबोली
बाप म्हणजे मुलांची जणू अव्यक्त माऊली ।।

* 1 ते 19 पर्यंत गुणाकार करण्याच्या सोप्या पध्दत :

१) ज्या संख्येला १२ ते १९ पर्यंत कोणत्याही एका संख्येबरोबर गुणायचे असेल तर त्या संखयेचा पहिला अंक जसाचे तसा लिहावा.

२) नंतर पुन्हा सुरुवातीपासून त्या संख्येतील एक-एक अंक घेऊन गुणाकार करायचा व पुढील अंकाबरोबर बेरीज करावयाची.

३) शेवटच्या अंकाबरोबर बेरीज करायला पुढचा अंक नसल्याने तिथे उत्तर फक्त गुणाकाराचेच येते.

४) दोन अंकी उत्तर तर उजव्या बाजुचा अंक फक्त उत्तरात डाव्या बाजुचा अंक डावा अंकात हातचा घ्यावा.

उदा. 123 x 12
= 1(1x2+1)
= 1(4) (4 + 3) (6)
= 1 (4) (7) (6)
= 1476

पायऱ्या :-

१) ज्या संख्येला 12 ने गुणायचे त्या संख्येचा (123) - 1
२) 123 चा प्रथम अंक 1 चा 12 मधील 2 बरेबर ग शेजारच्या अंक 2 मिळवायचचा
३) १२३ व्दितीय अंकाच्या शेजारच्या अंक 3 बरोबर मिळवायचा.
४) संख्या 123 चा शषवटचा अंक 3 या 12 मधील 2 बरोबर गुणाकार
शेवटचा अंक 3 (बेरीज कायमी नाही)

6543 x 2
= 6(6x2+5) (5x2+4) (4x2+3) (3x2)
= 6(7) (14) (11) 6
= 6^1 7^1 41 1 6
= 78516

* 13 ची जादू

उदा. 123 x 13
= 1(1x3+2) (2x3+3) (3x3)
= 1(5) (9) (9)
= 1599

उदा.

524 x 13

= 5(5x3+2) (2x3+4) (4x3)

= 5(7) (10) (12)

= $5^1 7^1 0^1 2$

= 6812

* 14 ची जादू

उदा. 121 x 14

= 1(1x4+2) (2x4+1) (1x4)

= 1 6 9 4

उदा.

324 x 14

= 3(3x4+2) (2x4+4) (4x4)

= 3(14) (12) (16)

= 4536

* 15 ची जादू

उदा. 123 x 15

= 1(1x5+2) (2x5+3) (3x5)

= 1(7) (13) (15)

= 1845

16, 17, 18, 19 वरील नियमाप्रमाणे

गुणाकार :

ज्या संख्येचा प्रथम अंक एकसारखा व शेवटच्या अंकारी बेरीज १० आहे अशा संख्याचा गुणाकार.

66 6 x 4 = 24

64 6 x 7 = 42

4224

61x 69 (6x7) (1x9) = 4209

63x 67 (6x7) (3x7) = 4221

74 x 76 (7x8) (4x 6) = 5624

9 ची जादू नियम

आयुष्य...

कु. रुपाली गजानन तायडे B.Sc. (II) CBZ

आयुष्य फार अवघड असते, शाळा असते,
आपण कोणत्या वर्गात आहे
आपल्यालाच ठाऊक नसते,
पुढची परीक्षा कशाची कल्पना नसते,
आणि कॉपीही करता येत नाही
कारण येथे प्रत्येकाची प्रश्नपत्रिका वेगळी असते.

*****

पाण्यापेक्षा तहान किती आहे,
याला जास्त किंमत असते.
मृत्युपेक्षा श्वासाला जास्त किंमत असते.
या जगात प्रेम तर सर्वच करतात,
पण प्रेमापेक्षा विश्वासाला जास्त किंमत असते.

जीवन कसे असते ?

कु. मेघा क्षिरसागर B.Sc. III (CPS)

जीवनात काहीच मनासारखं होत नसतं ......
जी गोष्ट हवीशी वाटते
ती कधीही मिळत नाही ......
जी गोष्ट नकोशी वाटते
तिचा सहवास कधीही संपत नाही ......
जिवन हे असंच असतं
त्याच्याशी जपून वागावं लागतं
जिकडे नेईल तिकडे जावंच लागतं ......
जिवनात कधी निराश व्हायचं नसतं
यश नाही मिळालं म्हणून
खचून जायचं नसतं ......
पुन्हा जिद्‌दीने प्रयत्न करायचे असतात ......
कारण आपल्या मनात खूप काही असतं ......
पण ते तसं होत नसतं ......
आणि म्हणूनच जीवन जगण्यासारखं असतं
जगण्यासारखं असतं ......

कोण पाहीजे ?

कु. सरला विनायक सोनवणे B.Sc. (II) CBZ

जन्म घ्यायला आईच पाहीजे,
राखी बांधायला बहिणच पाहीजे,
गोष्टी सांगायला आजी पाहीजे,
हट्ट पुरवायला मावशी पाहीजे,
पुरणपोळी भरवायला मामी पाहीजे,
जीवनाच्या सोबतीला मैत्रीण पाहीजे,
आयुष्याच्या साथीला पत्नी पाहीजे,
पण हे सर्व करायला आधी
एक मुलगी तर जन्मली पाहीजे ।

तणावातुन मुक्ती...

कु. पल्लवी सुनिल हिवाळे B.Sc. II (CBZ)

प्रत्येकाच्या आयुष्यात आनंदापेक्षा तणावच जास्त आहेत. प्रेम आणि मित्रत्व यापेक्षा हेवेदावे आणि असुयाच जास्त प्रामाणिकपणापेक्षा ढोंगीपणा आणि फसवगीरीच जास्त आहे.

हे जर बदलायचे आहे किंवा असेल तणावरहित जीवन जगायचे असेल, जीवनात निख्खळ, निव्वळ, निकोप आनंद मिळवायचा, उपभोगायचा असेल तर मग आयुष्याचे व्यवस्थापन करणे आवश्यक आहे.

Plate 24

साद आईची....

कु. स्नेहल गणेश अनगाईत
B.Sc. II (CBZ)

महिन्यांमागुन महिने,
शेवटी वर्ष सरुन जाते....
वृध्दाश्रमाच्या पायरीवर ती
वाट तुझी पाहत राहते...।।

भिजून जातो पदर
अन् मन रिते राहते
कधीमधी मात्र तुझी
मनीऑर्डर येते...।।

पैसे नकोत यावेळी,
तूच येऊन जा
बाळा मला तुझ्या
घरी घेऊन जा...।।

तुझा बा होता
तोवर काळ बरा गेला
तुझी आठवण काढत
उघड्या डोळ्यांनी मेला...।।

शेवटपर्यंत सांगत होता
लेक माझा भला
तू मोठा साहेब
त्याचं मोठं कौतुक त्याला...।।

माझ्याही ह्दयात फोटो तुझा
तू पाहून जा...
बाळा मला तुझ्या
घरी घेऊन जा...।।

दुष्काळाच्या साली
जन्म तुझा झाला
तुझ्या दुधासाठी आम्ही
चहा सोडून दिला...।।

वर्षाकाठी एक कपडा
पुरवून पुरवून घातला
तुला शाळेमधी टाकला...।।

हवं तर तू हे
सगळं विसरु जा...
पण बाळा मला तुझ्या
घरी घेऊन जा...।।

धुणी भांडरी करीन मी
केरकचरा भरीन मी
पुरणपोळ्या-अळुवड्या
तुझ्यासाठी रांधीन मी...।।

नातवंडांच दुखलं - खुपलं
सगळं बघून घेईन मी...
घाबरु नको, त्याची आजी
असं सांगणार नाही मी...।।

तुझ्या घरची कामवाली
म्हणून मला घेऊन जा
पण बाळा मला तुझ्या
घरी घेऊन जा...।।

थकले रे डोळे बाळा
प्राण कंठी आले
तुझ्याविना जगणे आता
मला मुश्किल झाले...।।

विसरु नकशी तुला मी,
तुझ्यामुळे आई झाले,
बाळ माझं कुलभुषण
पोरकी मी कां झाले ।।

आता माझ्या थडग्यापाशी
आई म्हणून जा,
जमलचं तुला तर हा
वृध्दाश्रम पाहून जा ।।

******

आतापर्यंत ज्या पध्दती आपण बघितल्या त्यापेक्षाही सोपा गुणाकार आहे 9
99, 999, 9999, 99999

१) वरचा अंकातून १ वजा करणे

२) खालच्या 9 च्या श्रेणीतून वरच्या अंकातून १ वजा केल्यानंतर आलेले उत्तर वजा करणे.

23 23 - 1 = 22
x 99 99 - 22 = 77
2277

754 - 999 = 754 - 10 = 753
999 - 753 = 246 753246

65438 65437 6543734562
- 99999 - 99999
34562

वजा करण्याच्या पध्दतीला सोपे करण्यासाठी 65437 ला 9 तून खालीलप्रमाणे वजा करा.

9
6 5 4 3 7
3 4 5 6 2

गंमत : समजा वरचे अंक जास्त खालचे 9 चे अंक कमी

428 x 99 = 428 (100 - 1) = 42800 - 428 = 42372

6684 x 999 = 6684 (1000 - 1) = 6684000 - 6684 = 6677316

100 आणि 100 च्या जवळपासच्या संख्येचा वर्ग

$(104)^2$ = 104 + 4/42
= 108/16 RHS
= 10816

पायऱ्या LHS :- तिरक्या रेषेनंतर 104 व 100 मधील परकाडा वर्ग $4^2 = 4x4 = 16$

1] 103^2 = $103 + 3/3^2$ = 10609

2] (107^2) = $107+7/4^9$ = 1149

3] $(109)^2$ = $109+9/8^1$ = 11881

$(98)^2$ = 98 हे पाया 100^2 ने कमी

= 98 - 2 = 96

Plate
25

= 22 = 2 x 2 = 4

प्रत्येक वेळेस उजव्या बाजूस दोन अंक असणे गरजेचे आहे. कारर पाया 100 मध्ये दोन शून्य आहे म्हणून 4 ऐवजी 04

98 - 2 = 96 2^2 = 04

9604

$(99)^2$ = 99 - 1/1^2 = 9801

वैदिक गणित - स्पर्धा परीक्षा साठी

10 च्या जवळपासच्या अंकाचे वर्ग

$(12)^2$ = 12 + 2/2^2 = 14/4 = 144

पायऱ्या :- 1) डावी बाजू - 12 चा वर्ग काढायचा आहे तर प्रथम 12 लिहू

2) 12 हे 10 पेक्षा 2 ने जास्त म्हणून 12 + 2 = 14

उजवी बाजू :- 12 व 10 मधील फर्काचा वर्ग 22 = 4

महत्वाची बाब :- प्रत्येक वेळेस उजव्या बाजूस एक अंक असणे गरजेचे आहे कारण पाया 10 घेतला आहे. 10 मध्ये एकच शून्य आहे.

$(13)^2$ = 13+3/3^2 = 169

$(16)^2$ = 16+6/6^2 = 2236 = 256

$(19)^2$ = 19+9/9^2 = 2881 = 361

20 च्या जवळपास असणाऱ्या संख्यांचे वर्ग

$(23)^2$ = 2 (23 + 3) /3^2

= 2 (26) / 9

= 529

पायऱ्या :- 1) 23 चा वर्ग म्हणून 23 सुरुवातीला लिहा

2) 23 हे पाया 20 पेक्षा 3 ने जास्त म्हणून 23 + 3

3) पाया 20 हे 10 ला 2 ने गुणल्यावर मिळतो म्हणून 10 x 2 = 20

त्यासाठी जेव्हा आपण पाया 20 घेणार तेव्हा प्रत्येक वेळेस डाव्या बाजूच्या संख्येला 2 ने गुणाकार करणे गरजेचे आहे. 2 (23 + 3) = 2 x 26 = 52

1) 23 व पाया 20 मध्ये 3 चा फरक

म्हणून फरकाचा वर्ग 32 = 3 x 3 = 9

माझे बाबा...

कु. अश्विनी एकनाथ भगत
B.Sc. (I)

मरण यातना सोसत
आई जन्म देत असते ....
आपलं हसू पाहत पाहत
सारं विसरुन जात असे ...... !!!
बाबा मात्र हसत हसत
दिवसरात्र खपत असतो ....
शिस्त लावत आपल्या मधला
हिरवा अंकुर जपत असतो...... !!!
त्याला कसलंच भान नसतं
नेहमी कष्ट करत असतो ......
चिमटा घेत पोटाला
बँकेत पैसे भरत असतो .... !!!
तुमचा शब्द कधीच तो
खाली पडू देत नाही ....
तुमची हौस भागवतांना
पैशाकडे पाहत नाही .... !!!
तुम्ही म्हणजे त्याची स्वप्ने
तुम्ही म्हणजे त्याचे आभाळ
तुमच्या हौसेसाठी गिळत असतो
नामुष्किची अवघी लाळ ...... !!!
तुम्ही जेव्हा मान टाकता
तेव्हा बाबा खचत असतो ......
आधार देत देत
मन मारुन हसत असतो .... !!!
त्याच्या वेदना कुणालाही
कधी सुद्धा दिसत नाही......
तुमच्याकडून खरंच त्याला
तसं काही नको असतं .....
तुमचं यश पाहूनच
त्याचं पोट भरत असतं ..... !!!
एक दिवस तुम्ही सुद्धा
कधीतरी बाबा व्हाल
त्या बाबांच्या डोळ्यात
तुमच्या स्वप्नांचं आभाळ पाहाल !!!
तेव्हा म्हणाल आपला बाबा
कधी चुकत नव्हता
आपल्यासाठी आयुष्यभर
रक्त सुद्धा ओकत होता...... !!!
तेव्हा सांगते मित्रांनो
फक्त एकच करा
थरथरतांना त्यांचा हात
आपल्या हातात घट्ट धरा ...... !!!

ग्लोबल वॉर्मिंग

प्रा. डॉ. पूजा मनोज सावजी
(मराठी विभाग)

पृथ्वीवर झाले अनेक बदल
तप्त उन्ह, अवेळी पाऊस,
आहे साऱ्या जगास ठाऊक,
अनिश्चित स्थिती, वाईट परिस्थिती,
हिम वितळती, जलौघ वाहती,
जीवनास अनिश्चिती साऱ्या जगती,
जगावर अच्छादले अनेक वायू,
तरी आम्ही वाढवू आमची आयु ,
माणसानेच केली ही जगाची अनिश्चिती
त्यानेच पालटली पाहिजे सारी परिस्थिती
त्याने लावले पाहिजे हिरवे रान
साऱ्या मानवाचे राखून भान
टाळा ही सारी जिवीत हानी
निसर्गात आणा नव संजीवनी
जपा तर पर्यावरण रक्षण
करा तर मग निसर्ग संगोपन
करा तर मग निसर्ग संगोपन

कळतयं पण वळत नाही...

कु. भाग्यश्री विजय वानखेडे B.Sc. III (CBZ)

नोकरी लागावी मला म्हणून अभ्यास कर
असं सतत तळमळीने सांगतेस तू आई.....
तुझी तळमळ कळतंय गं मनाला
पण वळत नाही....

मी चांगलं नाव कमवावं,
असं वाटतं बाबांना
पण कधी म्हणत नाहीत .....
तुमचे कष्ट कळतायत हो मनाला
पण वळत नाही...

व्हावी तू मोठी अधिकारी,
नावाने तुझ्या ओळखावं
आम्हाला, वाटतंय असं दोघांना ......
तुमच्या भावना कळतायत मनाला
पण वळत नाही....

माझीही स्वप्ने आहेत मोठी,
जगाच्या पाठीवर माझीही छाप उमटावी,
माझ्याही पाठीवर कौतुकाची थाप पडावी
त्यासाठी लागणारे कठोर परीश्रम
कळतायत मला पण वळत नाही .....

****

जीवन...

कु. रुपाली गजानन तायडे B.Sc. (II)

दु:ख बघितले, मी येथे जीवनाचे,
जे करती हाल, निष्पाप माणसाचे ।
सुख कसे शोधावे, ते कळेना,
जे करतील आनंदीत, जीवन माणसाचे ।
जावे मी कुठे शोधावे मी कुठे ?
जे हरवले आहे सुख माणसाचे ।
नशीबी जे भोग, लिहिले असेल,
ते कधीच संपत नाही माणसाचे ।
तरी जीवना तुला विचारावेसे वाटते,
कधी संपेल दु:ख येथे माणसाचे ।

*****

तो बाप असतो...

कु. मेघा क्षिरसागर B.Sc. III (CPS)

चांगल्या शाळेमध्ये पोरांना टाकायची धडपड करतो,
डोनेशनसाठी उधार आणतो, वेळ पडली तर
हातपाय पडतो, तो बाप असतो .... !!!

कॉलेजमध्ये सोबत जातो, होस्टेल शोधतो,
स्वत: फाटकं बनियन घालून तुम्हाला
जिन्सची पॅन्ट घेऊन देतो, तो बाप असतो .... !!!

स्वत: टपरा मोबाईल वापरुन, तुम्हाला
नविन मोबाईल घेऊन देतो, तुमच्या प्रिपेडचे पैसे
स्वत:च भरतो, तुमचा आवाज ऐकण्यासाठी तरसतो,
तो बाप असतो ...... !!!

जातांना मुलगी सासरी मनातून खूप खचतो,
माझ्या लाडलीला चांगले वागवा असे
हात जोडून सांगतो, तो बाप असतो....... !!!

$(26)^2 = 2\ (26+6)/6^2 = 2(32)/36 = 676$
$(34)^2 = 3\ (34+4)/4^2 = 3(38)/16 = 114/16 = 1156$
$(47)^2 = 4\ (47+7)/7^2 = 4(54)/49 = 216/49 = 2209$
$(57)^2 = 5\ (57+7)/7^2 = 5(64)/49 = 320/49 = 3249$
$(64)^2 = 6\ (64+4)/4^2 = 6(68)/16 = 408/16 = 4096$
$(78)^2 = 7\ (78+8)/8^2 = 7(86)/64 = 602/64 = 6084$
$(82)^2 = 8\ (82+2)/2^2 = 8(84)/04 = 672/04 = 6724$

1000 च्या जवळपास संख्येचा वर्ग :–

$(1007)^2 = 1007 + 7/7^2 = 1014 / 049 = 1014049$
पायऱ्या –
LHS i) प्रथम 1007 ii) 1007 + 7 = 1014
RHS 1007 व 1014 फरक 7 म्हणून $7^2 = 49$
तीनशून्य म्हणून 049
$(1009)^2 = (1009 + 9)/9^2 = 1018/081 = 1018081$
$(993)^2 = (993 - 7)/7^2 = 968/049 = 986049$
पायऱ्या –
LHS i) प्रथम 993 ii) 993 हे 1000 ने कमी 7 वजा
RHS फरक 7 : 7^2 वर्ग = 049 कारण तीनशून्य
म्हणून तीन अंकी

1) $(3652)^2$ 10000 - 3652
= $(6348)^2$
= 40297104
= 3652 - 6348 = 2696
= 40297104 = 2696
= 13337104

2) 551 J 11 = 6061
= 5 (5+5) (5+1)
= 6061

मैत्रीणी

कु. निकिता अशोक धोरण
M.Sc. I (Chem.)

जे असते अस्तित्वात
ते कुणाला कळत नाही
जे एकदा जमलं की
मैत्रीणीशिवाय करमत नाही
जे इतरांना सांगता येत नाही
तेच मैत्रिणीला खुल्या मनाने सांगितले जाते
असे नाते जुळले माझे माझ्या मैत्रीणींशी
ते मी कधी विसरणार नाही
प्रियंका सोबतची शरारत
भाग्यश्रीशी गंमत
लोहिताची टिंगल
नम्रतासोबत Up Down
रस्त्यात त्या गोष्टी, पुजाला Miss Call देणे
भाग्यश्रीला चिडवणे, भारतीला काही
न विचारणे
असे होते ते दिवस, गेले ते दिवस,
राहिल्या फक्त आठवणी

स्त्री जन्मा

प्रा.कु. अश्विनी रमेश डोसे
Math Dept.

आजी म्हणायची,
उपास-तापास कर, पुजा पाठ कर ......
सासर चांगलं मिळेल ......
आजोबा म्हणायचे,
शांत राहा, समजूतीनं घे ......
सासरी निभाव लागेल .....
आई म्हणायची,
घरची कामं शिक ......
सासरी सोप जाईल.
काकू म्हणायची,
धडधड चालू नको, जोरात बोलू नको .....
सासरी नावं ठेवतील .....
काका म्हणायचे,
जिन्स नको, टिकली लाव, बांगड्या घाल .....
आत्या म्हणायची,
सारखं पुस्तक अभ्यास करु नको,
चार माणसांत उठ-बस...
सासरी हेच करावं लागतं ....
मावशी म्हणायची
डान्स, कराटे कशाला ?
शिवणकाम कलाकुसर शिक ....
सासरी उपयोग होईल
पण ....
फक्त बाबा म्हणायचे,
जग बाळा मनसोक्त, मनमुराद, तुला हवं तसं,
भरुभरुन ..... तुला हवं ते घाल,
हवं तेवढं शिक, ओरड, खेळ, नाच,
फिर मोकळेपणाने कारण ....
तु तुझ्या हक्काच्या घरी आहेस ....
तु तुझ्या माहेरी आहेस

जीवन प्रवास...

कु. सायली तळोले B.Sc. II (CPS)

जीवनाच्या प्रवासात
अनेक माणसं भेटतात .....
काही आपल्याला साथ देतात
तर काही सोडून जातात .....
काही दोन पावलेच चालतात
आणि कायमची लक्षात राहतात...
काही साथ देण्याची हमी देऊन
गर्दीत हरवून जातात ......
नाती जपता जपता तुटणार
नविन नाती जुळत राहणार .....
आयुष्य म्हटले म्हणजे
हा प्रवास असाच चालत राहणार .....
पण कुणी दूर गेले तर
जगणेही थांबवता येत नाही....
कारण ह्या अथांग सागरात
एकटे पोहताही येत नाही .....

वेदना फक्त ह्दयाचा आधार घेऊन सामावल्या असत्या तर कदाचित डोळे भरुन येण्याची वेळंच आली नसती...

शब्दांचा आधार घेऊन जर
दु:ख व्यक्त झाले असते तर
कदाचित कधी अश्रुंची
गरज भासलीच नसती आणि
सर्वच शब्दांत सांगता आले असते तर
भावनांना किंमत कधी उरलीच नसती....

नशीब...

कु. रुपाली गजानन तायडे B.Sc. II (CBZ)

नशिबाची साथ मिळाली नाही
म्हणून रुसायचं नसतं
कठोर परीश्रम करुन
यश मिळवायचं असतं ....
विचारांच्या वादळात
एवढं गुंतु नये
स्वत:च अस्तित्व आहे
हे कधीही विसरु नये ......
उभ्या आयुष्यात खूप काही हवं असतं
पण जे हवं असतं ते कधीच मिळत नसतं
मिळालं तरी त्यात काही कमी असतं
म्हणून चांदण्या भरुन सुद्धा
आभाळ रिकामं असतं...

भावना...

कु. पुजा कैलास तायडे M.Sc. I (Chem)

पैसा नको संपत्ती नको
सर्वांसोबत बंध मात्र प्रेमाचे असो....
बंगला नसो गाडी नसो
प्रेमाचे दोन शब्द मात्र
प्रत्येकाच्या तोंडी असो....
खायला नसो प्यायला नसो
प्रेमाचे गोड स्वर मात्र
प्रत्येकाच्या कानी असो....
भांडण नसो तंटा नसो
ह्दयात सद्‌भावना प्रत्येकाच्या असो....
सुख ही नसो दु:ख ही नसो
सरस्वतीचा आशिर्वाद सगळ्यांकडे असो....

आयुष्य...

कु. अंकिता सुरेश पाटील B.Sc. (II) CPS

जुने दिवस निघून गेलेत
Delete झालेल्या Life सारखे
आणि आयुष्य झालंय आता
Range नसलेल्या Mobile सारखे .....
Out dated झालंय आयुष्य
स्वप्नही Download होत नाही
संवेदनांना Virus लागलंय
दु:ख Send करता येत नाही .....
Hang झालेल्या PC सारखी
मनाची स्थिती झाली वाईट
नाती-गोती जोडणारी
कुठेच नाही Web-site ....
पिढी एकविसाव्या शतकातील
आहे खुपच Cute .....
Contact list वाढत गेली
संवाद झाले mute ....
आयुष्यामध्ये गरज आहे
एका Antivirus ची
हिच एक संधी आहे
आयुष्यातील Errors सुधारण्याची ....

जिवनातील सत्य...

चि. पवन विठ्ठल खोडके B.Sc. I (PCM)

भरलेला खिसा माणसाला जग दाखवतो....
आणि रिकामा खिसा जगातील माणसं दाखवतो
....

ज्याला शंभर किलो धान्याचं पोतं उचलता येतं,
त्याला ते विकत घेता येत नाही आणि,
ज्याला विकत घेता येतं त्याला उचलता येत
नाही....
" विचित्र आहे पण सत्य आहे "

आपल्याला जे जे पाहिजे, ते ते मिळाले असते तर
जगायला गंमत आणि देवाला किंमतच राहिली
नसती....

चांगले मित्र आणि औषधे ही आपल्या
आयुष्यातील वेदना दूर करायचे काम करतात....
फरक इतकाच की,
औषधांना एक्सपायरी डेट असते,
पण मित्रांना नाही....

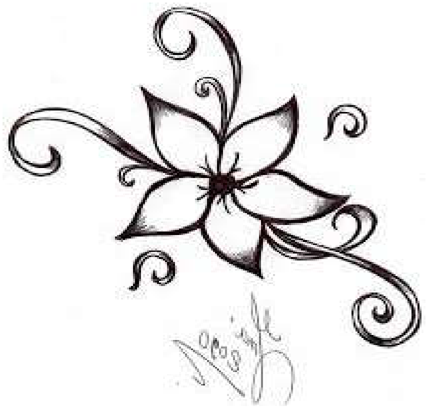

लाडवाचं लग्न...

कु. पुजा कैलास तायडे
M.Sc. (I)

दिवाळीच्या मुहूर्तावर लग्न आहे ठरले
करंजी- मोतिचूरचे नाते आहे जुळले
धनत्रयोदशीच्या मुहूर्तावर आहे साखरपुडा
लक्ष्मीच्या पुजेनंतर वाजेल चौघडा ....

सगळ्यांनी यायचं बरं का लग्नाला
फराळाचं आमंत्रण आहे सर्वांना
लाडूराव आमचे खुपच छान
करंजी नवरी आहे गोरीपान ....

खमंग चकली झाली विहीणबाई
भाकरवडी शोभते करंजीची आई
जिलेबी आहे करवली
समोस्याने एका झटक्यात पटवली ......

पेढा आहे करंजीचा दिर
मोतीचूर म्हणतो नवरीला घेऊन फिर
चिवडा भडजी अक्षदा उधळीत आले
अशाप्रकारे विवाहाचे शुभकार्य संपन्न झाले .....

इंटरनेटच्या दुनियेत...

कु. रुपाली गजानन तायडे
B.Sc. (II)

इंटरनेटच्या दुनियेत
माणूस हरवला
माणसांत राहूनही
आंधळेपणाने दुरावला ..... !!!
समोरासमोर राहूनही
एकमेकां कोणी पाहेना
उपाशी राहील भले
पण नेटशिवाय राहीना .... !!!
घरचा गॅस घेण्यापेक्षा
नेटपॅकची आम्हां घाई
फोर जी हातात असतांना
अन्नाची गरज नाही ..... !!!
एकमेकांशी बोलणं आता
अवघड होऊ लागलं
बोलणं सोडून ते आता
स्टेटस ठेऊ लागलं ...... !!!
परक्या ठिकाणी जाऊनही आम्ही
चार्जरची जागा शोधतो
नेटपॅक संपला असेल तर
हॉटस्पॉट शेजारी मागतो ...... !!!
अजब गोष्ट इंटरनेट मोबाईलची
होऊन बसली आहे राव
बाळाचंही आमच्या आम्ही
नेटवरच शोधतो नाव ..... !!!

Plate
29

कोण आहे गं...

कु. अश्विनी वाघ
B.Sc. (I) CBZ

कोण आहे गं best friend तुझी
जी जीवाला जीव लावते अशी आई माझी
आई आहे माझी मैत्रीण
जी सर्व सुखा दु:खात साथ देणारी
ती आहे माझी Math ची Teacher
जी प्रत्येक problem सोडवणारी
आई आहे माझ्या जीवनाच्या बसचा ड्रायव्हर
जी खड्डे आल्यावर सुद्धा वळणावर आणणारी
ती आहे माझ्या बसचा कंडक्टर
जी योग्य निर्णयाची तिकीटे देणारी
ती आहे माझे दफ्तर जे नेहमी
आशीर्वाद म्हणून पाठीवर असणारी
ती आहे माझे पुस्तक
नवनवीन दिशा दाखवणारी
दररोज इच्छा असते सकाळी उठल्यावर
तिच्या प्रसन्न मुख दर्शनाची
आणि तयारी असते तिचे संस्कार
आठवून दिवस चांगला घालवण्याची
ती आहे माझ्यासाठी सुर्याचा पहिला किरण
तीच आहे माझे जगण्याचे कारण
धन्य झाले हे मुख आई हा शब्द म्हणता म्हणता
आम्हा गरज नाही वाचण्याची कोणती देवाची
गाथा
जेव्हा येते हळूच आठवण तिची
तेव्हा वाटते तिच्यापासून दूर जाण्याची भिती
अश्रू ऐकत नाही करतात ते गर्दी
तिच्या आठवणीत रडू रडू होते मला सर्दी.
शेवटी ही गोष्ट खरचं म्हटली कोणीतरी
देवाला प्रत्येक ठिकाणी जाता येत नाही
म्हणून त्याने आई निर्माण केली अहो !
देवाला सुद्धा कळली आईची किंमत सारी
म्हणून तर
स्वामी तिन्ही जगाचा आईविना भिकारी.

VMV चा रस्ता

कु. वैष्णवी संजय बोरले
B.Sc. (II) CPS

रस्ता.....रस्ता ....रस्ता ....
सर्वांनाच पडतो सस्ता
नाही लागत त्याचे पैसे
निघून जातो रस्ता जैसे – तैसे
आजारीही पडत नाही
थंडी ही वाजत नाही
ऊन ही लागत नाही
सर्वांना पडतो सस्ता
उन्हाळ्याच्या वातावरणात
विचारत नाही त्याला कोणी
पितोस का रे थंड पाणी
सर्वजण ये जा करतात दुरवरुन
एकही नाही पाहत त्याला फिरुन
मदतीने त्याच्या मिळतात
सर्वांना त्याचे ध्येय
पण बिचाऱ्या रस्त्याला
कोणी नाही देत श्रेय
असा आमचा VMV रस्ता
सर्वांना पडतो सस्ता

पाहतो...

कु. रुपाली गजानन तायडे B.Sc.II (CBZ)

दु:ख जरा हे झेलून पाहतो
तार जरा हे छेडून पाहतो
हरलो तरी चालेल मला
पण खेळ जरा हा खेळून पाहतो ......
मार्ग पहाडी खडतर जरी
वाट तरी ही घेऊन पाहतो
आयुष्य जरी दु:खाचे गाणे
हर्षाने थोडे गाऊन पाहतो ....
लावूनी पंख पुस्तकाचे
गगन भरारी घेऊन पाहतो
जगणे हे विष जरी मित्रा
कपाळी आलेलं गिळून पाहतो .....
हरलो तरी चालेल मला
खेळ जरा हा खेळून पाहतो ......

चुक...

कु. अंजली चोपडे M.Sc. (I)

चूक झाली की साथ सोडणारे
बरेच असतात.
पण चुक का झाली
आणि ती कशी सुधारायची ?
सांगणारे फार कमी असतात.

समोरच्या व्यक्तीशी नेहमीच चांगले वागा
तो व्यक्ती चांगली आहे म्हणून नव्हे तर
तुम्ही चांगले आहात म्हणून...!

आयुष्य...

कु. क्षितीजा विजय सराफ B.Sc. II (CBZ)

आयुष्य म्हणजे खेळ नव्हे
फुकट मिळालेला वेळ नव्हे
आयुष्य एक कोडं आहे
सोडवलं तितकं थोडं आहे .....
बघायला गेलं तर आयुष्यही
खूप सोपं असतं .....
छोट्या छोट्या गोष्टीमध्ये
सुख मोठं असतं .....
जगायला गेलं तर
हरण्याचं दु:ख नसतं ......
मनाच्या जिद्दीपुढे
संकटही क्षुल्लक असतं .....
आयुष्य हे एक
सुख दु:खाचं चक्र असतं .....
स्वत:चे दु:ख लपवून
दुसऱ्यांना हसवायचं असतं....

मनुष्य...

कु. रुपाली गजानन तायडे B.Sc. II (CBZ)

पंख नाही मला पण
उडण्याचे स्वप्न जरुर बघतो,
कमी असलं आयुष्य जरी
ते भरभरुन जगतो ..... !!!

जोडली नाही जास्त नाती पण
आहेत ती मनापासून जपतो,
आपल्या माणसांवर मात्र मी
स्वत:पेक्षा जास्त प्रेम करतो ..... !!!

Plate
30

Busy Busy काय करता...

कु. अंजली रघुनाथ चोपडे
M.Sc. (I)

Busy Busy काय करता
वेळ काढा थोडा
आयुष्यभर चालूच असतो
संसाराचा गाडा
खुप काम, रजा नाही
मिटिंग, टार्गेट, फाईल
अरे वेड्या यातच तुझं
आयुष्य संपून जाईल.
नम्रपणे म्हण साहेबांना
दोन दिस रजेवर जातो
फॉरेन टूर राहिला, निदान
जवळ येतो फिरुन
आजपर्यंत ऑफिससाठी
किती किती राबलास
खरं सांग कधी तरी तू
मनाप्रमाणे जगलास ?
मस्तपैकी पाऊस झालाय
धबधबे झालेत सुरु
हिरव्यागार जंगलांमध्ये
दोस्तांसोबत फिरु
बायकोलाही म्हणं थोडं
चल येऊ फिरुन
खेळ खेळू आपण
पुन्हा होऊ तरुण
पंजाबी घाल, प्लाझो घाल
लाऊ द्या लाल लिपस्टीक
बायकोला शब्द दयावा
करणार नाही किटकिट
पोळ्या झाल्या की भाकरी
अन् भाकरी झाली की भाजी
स्वयंपाक करता करताच
बायको होईल आजी
गुडघे लागतील दुखायला
तडकून जातील वाटया
दोघांच्याही हातात येतील
म्हातारपणाच्या काठया
जोरजोरात बोलावं लागेल
होशील ठार बहिरा
मसणात गवऱ्या गेल्यावर
आणतो का तिला गजरा ?
तोंडात कवळी बसल्यावर
कणीस खाता येईल का ?
चालतांना दम लागल्यावर
डोंगर चढता येईल का ?
अरे बाबा जागा हो
टाक दोन दिवसाची रजा
हसी –मजाक करता करता
मस्तपैकी जगा
दाल –बाटी, भेळपूरी
आईस्क्रीम सुद्धा खा
आरोग्य उत्तम राहण्यासाठी
बाहेर फिरायला जा....

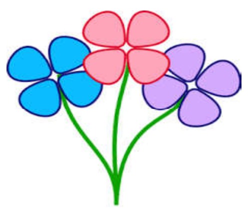

बसच्या भानगडी

कु. दिप्ती रमेश चोपडे
B.Sc. II (CPS)

शाळेत येण्या– जाण्याची
घाई असते तुम्हां सर्वांची
म्हणून तर वाट पाहता तुम्ही
दररोज महामंडळाच्या बसची.
पण गर्दी करता तुम्ही,
नेहमी बसच्या अवती–भवती
गोंधळ मात्र तुमचा ठरतो
ड्रायव्हर–कंडक्टरची डोकेदुखी.
यश,संकेत अन् निशा
पडले एकदा अपघाताला बळी
तुम्ही घ्या मात्र आता
आप–आपल्या जीवाची जबाबदारी.
बसच्या मागे पुढे धावणे
मुलांनो तुम्ही आता विसरा
२–३ अपघात झाले आपलेच
आता तरी स्वत:ला सावरा.
भांडण–तंटे तर आपले नेहमीचेच
ती आप–आपसातच आता सोडवा
या समजुतीच्या भावनेने,
एकदा तरी आता वागा.
तुमच्या वरील संकटाने
मन आमचे सुद्धा हळहळते
तुम्हांला मात्र त्याची
काहीच कशी पर्वा नसते.
माऊली ती वाट पाहते तरी
भान याचे तुम्ही असू द्या
अन तुम्ही सुखरुप घरी पोहचले
हेच समाधान आम्हाला मिळू द्या.

तुम्ही चांगले आहात म्हणून..

कु. अंजली रघुनाथ चोपडे
M.Sc. (I)

चुक झाली की साथ सोडणारे
बरेच असतात
पण चुक का झाली
आणि ती कशी
सुधारायची हे
सांगणारे फार कमी असतात
" समोरच्या व्यक्तीशी नेहमीच
चांगले वागा ती व्यक्ती
चांगली आहे म्हणून नव्हे
तर तुम्ही चांगले
आहात म्हणून .... !

दु:खी शेतकरी...

कु. प्राची प्रल्हाद गिऱ्हे B.Sc. (II) CBZ

आजच्या काळात सगळेच मारतात मजा,
सजा भोगतो फक्त शेतकरी राजा ।।

माझा शेतकरी राजा उभ्या जगाचा पोशिंदा,
मात्र याला असतो सदैव कामधंदा ।।

खत बियाण्यासाठी होतो कर्जबाजारी,
बेभाव माल विकून भरतो सावकाराची तिजोरी ।।

कधी अवकाळी पाऊस तर कधी दुष्काळाची साथ,
माझ्या शेतकरी राजाला जो तो मारतोय लाथ ।।

विचार करा थोडा, मन करा पक्कं,
या बळीराजाला मिळू द्या त्याचा पूर्ण हक्क ।।

Plate
31

मैत्री...

कु. अंजली रघुनाथ चोपडे
M.Sc. (I)

अनोळखी अनोळखी म्हणत असतांनाच
अचानक एकमेकांची सवय होऊन जाणं
म्हणजे मैत्री ....
हसणाऱ्या, फसणाऱ्या तर कधी
कंटाळवाण्या गप्पा ....
म्हणजे मैत्री ....
मनात निर्माण झालेल्या तुमच्या
आठवणीचा कप्पा.........
म्हणजे ...... मैत्री ......
मनाने मनाशी गुंफलेली सुंदर वीण अन्
तुमच्याशी बोलतांना विसर पडलेला शीण
म्हणजे मैत्री ....
तुझ्यासारखी खूप खूप गुणी .... अन्
माझ्यासारखी थोडी थोडी खुळी ....
जशी कायम बहरलेली सदाफुली
म्हणजे मैत्री ....
अगदी महागडं सुंदर फुलझाड नसेलही
पण दुर्मिळ गवताच एक पातं.....
म्हणजे मैत्री ....
देवानेही हेवा करावा अन् प्रेमानेही लाजावं
असं पवित्र नातं
म्हणजे मैत्री ....
उतरत्या वयाच्या सांजवेळीही ऐकू यावी
अशी सुंदर ताण .... आणि
आयुष्याच्या रुपेरी पुस्तकात सुवर्णाक्षरांनी
लिहावं
असं पानं ....
म्हणजे मैत्री ....
हसता हसता अलगद टिपावं असं
डोळ्यातलं पाणी .... आणि
स्वप्नवत वाटणाऱ्या स्नेहबंध
जपणाऱ्या पवित्र नात्याची
अशी ही कहाणी
म्हणजे......... मैत्री ....

माणसा रे माणसा...

कु. प्रतिक्षा शरद बंड B.Sc. (I) CBZ

माणसा रे माणसा
तुझा नाही भरोसा ....
तुझ्या जीवनात दु:ख अपारं
कस सहन करशील सारं .....
सुख तुझ्या जीवनी जवा एवढं
किती वेळ राहीन तेवढं ....
राम नामासी विसरुन गेला
नाही बायको मुलगा तुझा
करु नकोस माझा माझा

विश्वास ठेवा....
आपण जेव्हा कोणासाठी
काही चांगल करत असतो,
तेव्हा आपल्यासाठी सुद्धा कुठेतरी
काही चांगल घडत असतं.
इतकचं की ते आपल्याला आता
दिसत नसतं. marathisuvi4.in

मैत्री...

कु. लक्ष्मी रामभाऊ कुकडे B.Sc. Part (III)

प्रत्येकाच्या आयुष्यात
अनेक वळणं येतात.....
प्रत्येक वळणावर
अनोळखी नाती जुळतात ......
अनोळखी व्यक्ती
आपल्या हक्काच्या होतात......
आयुष्यात येऊन
आयुष्यभर साथ देतात......
ही नाती हसतात, खेळतात,
भांडतात, रुसूनही बसतात.......
पण .....
तरीही एकत्र येतात ....
जश्या संगमावर नदया मिळतात
कितीही दूर असलो तरी
मनात आठवणी बनून राहतात....
अश्या या प्रेमळ नात्यालाच
" मैत्री " असे म्हणतात .....

आई...

कु. सुषमा कैलास गवळी B.Sc. II (CBZ)

आई ..... म्हणजे दिव्याची ज्योत असते
आणि ......
तो प्रकाश परिवाराला मिळावा
म्हणून ......
ज्योतीचे चटके सहन करणारा
दिवा म्हणजेच
बाप .... असतो ....

लग्नपत्रिका

कु. पुजा कैलास तायडे M.Sc. (I)

लग्न पत्रिका

श्री / श्रीमती ----------------------

आमचे येथे,
।। वधू ।।
चि.सौ.कां. परीक्षादेवी
विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर
यांची सुकन्या

।। वर ।।
चि. पेपरकुमार
विद्यापीठ महोदय,
यांचे जेष्ठ चिरंजीव

।। यांचा शुभविवाह ।।
आयोजित केला आहे. तरी आपण सर्वांनी या शुभप्रसंगी अभ्यासराजासह उपस्थित होऊन वधू- वरांस आशीर्वाद देण्यासाठी यावे व विवाहप्रसंगी सामिल होऊन समारंभाची शोभा वाढवावी ही नम्र विनंती ......

।। वरात प्रस्थान ।।
वरात अमरावती विद्यापीठ अमरावती वरुन निघून विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर च्या कार्यालयात प्रवेश करतील. तेथे प्राचार्य, प्राध्यापकांद्वारे त्यांचे भव्य स्वागत होईल. नंतर वरातीसह पेपरकुमार परीक्षा भवनात प्रवेश करतील आणि तेथे शुभविवाह संपन्न होईल.

।। विवाहस्थळ ।।
विज्ञान महाविद्यालय, मलकापूर

टिप : कोणताही अहेर सोबत आणू नये.

Plate
32